

The only National Lithuanian Newspaper published in Ohio, reaching a very large majority of the
80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

DARBAI
IR DARBININKŲ ŽINIOS

**Roosevelt Pageidauja
Taikos Industrijos**

Hyde Park, N. Y., Spalių 4. — Prez. Roosevelt pareiškia įsitikinęs kad šalyje padėtis žymiai pagerėtų ir būtų daugiau darbų ir biznio jeigu tarp industrijų ir darbo būtų draugišgesni santykiai.

Ar ši jo mintis reiškia jog prezidentas pasiruošęs imti kokių nors žygių derinti darbo ir industrijos santykius tuo tarpu dar nežinia.

Prezidentas pareiškė kad santykių įtempimas ir nesutikimai tarp darbininkų ir industrialistų šioje šalyje yra lygiai tokie kaip ir kitose šalyse.

PLIENO industrija laukia padidėjant užsakymų šį mėnesį. Gatavų produktų reikalavimas juda, bet apmažėjo neapdirbto plieno gamyba.

Gelžkeliai tuo tarpu užsiėmę mažinimu savo tarnautojams mokesčių nedaro jokių žymesnių pagerinimų ir neužsako plieno produktų.

NESUSIPRATIMAI SU DARBININKAIS. Darbo Santykių taryba nuo pradžios veikti per rankas praleido 16,770 bylų, 35 mėnesių bėgyje, kurių 12,950 jau baigtos. Daugumoj tų bylų, sako, yra kalti darbdaviai, kurie užsipuola ant darbininkų turinčių kokių nors reikalus su unija.

JIEŠKO TAIKOS. San Francisco, Cal. — Dedama pastangos baigti streiką 35 didžiųjų krautuvų patarnautojų. Streikuoja keli tukstančiai.

Middletown, O. — Užsidarė tabako apdirbimo įstaiga iš priežasties nesutarimo su unija. Like be darbo 1,000 darbininkų.

New Yorke, susiorganizavo į uniją 150 asmenų kurie daro gyvenimą duodami savo kraują ligoniams silpnakraujams. Unija nutarė iš savo tarpo laisvanorių duoti dykai kraują labdarinuose atvejuose, susilaukus nuo streikavimo ir dirbs "geriausiams žmonijos reikalams".

Kanada šymet aukso iškas apie 160 milijonų dolarių vertės, arba 25 milijonais daugiau negu 1937 m.

ATMETĖ 6 VALANDŲ DARBO DIENĄ. Birmingham, Ala. — Spaustuvių darbininkų unijos suvažiavime buvo siuloma praversti 6 valandų darbo dieną, ir 30 valandų darbo savaitę, tačiau tie sumanymai dar kolei kas nepripažinta vykdytini.

Prezidentas Eduardas Beneš Rezignavo

ČEKAI ATSIMETA NUO RUSIJOS IR PRANCUZIJOS

Praha, Spalių 6. — Naujoji Čekoslovakijos vyriausybė, vadovaujama pro-Vokiškų žmonių, pradėjo rūpintis greituoj suformuoti draugiškus santykius ir sutartis su Vokietija ir atsimeti nuo Anglijos, Prancuzijos ir Rusijos, kurios nesuteikė pagalbos bėdoje.

Čekoslovakijos prezidentas Eduardas Beneš pasitraukė iš vietos. Laikinai valdžiai vadovauja Generalas Syrový.

Spalių 5 d. Vokiečiai užėmė dar daugiau Čekoslovakijos plotų, kur yra didesnis nuosimtis Vokiško elemento.

Vokiečiai deda pastangas priversti Čekus nusileisti pakisdami reikalavimus nuostolių atlyginimo, kuriuos jie buk panašę nuo 1919 metų, kuomet Čekoslovakija įsteigta.

Praga. — Slovakai, kurie su Čekais sudaro bendrą Čekoslovakijos respubliką, vėl pradėjo kelti reikalavimus sau autonomijos.

Londonas, Spalių 5 d. — Konservatyvių partijoje eina sujudimai dėl Chamberlaino politikos. Kalba apie reikalą trumpoje ateityje daryt visuotinius rinkimus.

LENKAI PASIGROBĖ SILEZIJĄ

Varšava, Spalių 1 d. — Lenkų vyriausybė praneša kad privertė Čekoslovakiją užleisti Lenkijai reikalaujamą Sileziją su Tesčen miestu. Tuomii Lenkija nuo savo kaimyno pagrobė apie 300 ketvirtainių mylių ploto ir apie 100,000 gyventojų.

Čekai sutiko užleisti tą teritoriją be karo.

Vengrija taip pat iš kitos pusės pareikalavo sau šmoto Čekoslovakijos, kuri apgyventa Vengraiz.

BRITAI UŽGYRĖ MUNICHO TAIKĄ

Londonas, Spalių 4 d. — Premjero Chamberlaino politika dėl Čekoslovakijos suplėšymo galiausiai liko užgirta aukštųjų Britų žmonių ir paties parlamento.

Britai apsiėjo be karo ir sulaukė Europą nuo kariavimo.

Dabar Britai rupinasi išlyginti savo nesusipratimus su Italija.

NUŽUDĖ TĖVĄ. New Lexington, O. — Gindama savo motiną nuo įšėlusio tėvo, 18 metų amžiaus duklė tėvą nušovė. Ji iš teisinta.

LATVIJOJ pradėta apsupinti gyventojus dujakaukėmis. Laikraščiai patairdinėja žmonėms pratin-tis jas naudoti.

VOKIEČIAI FORMALIAI PRISIJUNGĖ SUDETIJĄ

Berlinas, Spalių 2. — Vakar Vokiečių kariuomenės dalys įžengė į Čekoslovakijos buvusią teritoriją, Sudetiją, kur apgyventa Vokiečiais, ir prijungė ją prie Vokietijos valstybės, kartu prijungdami apie tris milijonus gyventojų.

Čekai su ašaromis akyse žiūrėjo į visa tai kaip per 20 metų jų valdyti plotai nuo jų atplėšiami.

Britų, Prancužių, Italų ir pačių Vokiečių valdžių didžiosios galvos išsprendė atiduoti tą Vokiečių taip reikalaujamą Sudetiją, išvengimui Europinio karo.

Vėliau, į Sudetiją iškilmingai įvažiavo ir pats nazijų vadas Hitleris, kuris įkaitusių Vokiečių buvo labai traukiamai sutiktas.

Čekai turėjo apšviesti viską ir palikti Vokiečiams. Kitas smulkmenas ir kitas dalis nazijų reikalaujama žemių išspręs komisijos vėliau. Vokiečiai užėmė tas dalis kurios yra grynai Vokiškos.

Viskas ką Italija, Prancuzija ir Britanija padarė tai sulaukė Vokietijos kariuomenės nuo ginkluoto išsiveržimo, kas būtų iššaukę Čekų pasipriešinimą ir sukėlę karą.

Čekoslovakija, apkarpyta ir netekus savo industrinių sričių, lieka tik žemdirbystės šalis.

Vokiečiai Numato Prasišėdiančią Gerovę

Berlinas. — Berlino politiški ir ekonomiškai teoretikai pradėjo pranašauti kad praėjus karo pavoju pasaulis gali tikėtis žymiai pakylant gerovę. Keturių valstybių vadų konferencija Munchėje, sako jie, grąžino Europai pasitikėjimą. Vokietijai išeis į gerą žaliavos ir industrijos paimtos iš Čekoslovakų.

Vokiečiams pateko apie 20,000 ketvirtainių mylių plotas su visais įrengimais ir medega.

Ragina Šaukti Tarptautinę Taikos Konferenciją

Washington. — Du Demokratai senatoriai ragina Prez. Rooseveltą šaukti visuotinę konferenciją aptarimui būdų įvesti pastovią taiką Europoje.

UŽMUŠTA 129 ARABAI Jeruzalis. — Praeitais savaitės pabaigoje Palestinoje Britų kariuomenės susirėmė su Arabais užmušta virš 100 Arabų.

Arabų užpuolime ant Žydų nužudyta 19 Žydu.

Desėtkas Arabų užmušta sprogus minai Jaffoje.

DIDINGAS DR. VINCO KUDIRKOS PAMINKLAS PASTATYTAS CLEVELANDO LIETUVIŲ DARŽELYJE SPALIŲ 2 D.

Programo dalyviai (iš kairės dešinėn): K. S. Karpis, Ona Karpienė, Clevelando burmistras Harold H. Eurton, Chicagos Konsulas P. Daužvardis, Mjr. S. Narušis, M. Narušienė, Ona Mihelichienė. (Iš Cleveland Plain Dealer)

RUSIJA JAUCIASI APVILTA

Maskva. — Sovietų valdžios galvos jaučiasi labai prastai po to kas įvyko Munchėje, kur keturių valstybių leido parašyti baltą duoną miesto gyventojams ir skelbė jog tai daro pagelbėjimui žmonių esančių Čekoslovakiją gelbėti, ir pačios Čekoslovakijos.

Žinios kad Vokiečiai su-eina į gerus santykius su Prancuzija ir Italai su Anglija, Sovietų vyriausybę surupino. Vokiečiai pasivarė pirmyn į rytus, kaip jų planai reikalauja, prisiartina prie Rusijos.

Rusija gali palikti viena be draugų ir be pagalbos.

Prancuzija Patenkinta Išvengimu Karo

Paryžius. — Prancuzijos premjero politika su Britanijos pagalba sulaukyti Europinį karą užgirta.

Daladier skelbia jog nuo šio laiko numato prasišėdiančius draugiškus santykius su Vokietija ir Italija, kurios tik vakar buvo gatavos šokti kariauti.

Prancuzija tiki kad nuo dabar galima bus net eiti prie apmažinimo ginklavimosi.

Kas bus toliau ir ar ištikro Europos valstybių vadai gali pasitikėti Hitleriui parodys trumpa ateitis.

Britanija pažadėjo pilną savo pagalbą Prancuzijai ateityje, nors Vokietija ir padarytų sutartis su Britanija.

Nubaudė vyrą ir moterį. Hot Springs, Ark. — Vyras ir žmona, nariai plėšikų ir žudikų gaujos, nuteisti užmokėti gyvastimi už žudystes.

MADRIDĄ 'BOMBARDAVO' DUONA

Hendaye, Spalių 3 d. — Trys desėtkai sukilėlių karo lėktuvų "bombardavo" Madridą duona — iš lėktuvų leido parašyti baltą duoną miesto gyventojams ir skelbė jog tai daro pagelbėjimui žmonių esančių Madrido sovietų nelaisvėje.

Madrido valdovai greitomis išleido uždraudimą gyventojams tą duoną valgyti, nors ji ir ne nuodinga. Numesta 178,000 bakalienai duonos, kurią visą surinko kairiųjų komisarai.

Gen. Franco pažadėjo įvesti Ispanijoje "pergalės taiką".

* * *

Gen. Franco šaukiasi į kairiuosius pasiduoti, nes kurie nėra nuo prasikalte neturi ko bijoti.

Pranešimai sako kad Italija pradeda ištraukti savo kariuomenę iš Ispanijos, o lojalistai sutinka paliuosuoti svetimų šalių "savanorius".

Kalbama kad Ispanijoje norima atsteigti monarkišką valdžią, tik su parlamentarinėmis teisėmis, tikslu baigti dabartinį pilietinį karą.

NELEGALĖ DEGTINĖ PLINTA

Penki metai po panaikinimo prohibicijos, Amerikoje dar smarkiai tebevaroma naminis degtinės darymas ir naudojimas. Darytojai gaudomi. Praeitų 12 mėnesių laiku valdžios agentai užtiko 11,400 degtinės varyklas, suėmė 26 tukstančius asmenų ir konfiskavo 30,000,000 kvortų alkoholio.

Naminė degtinė yra žymiai pigesnė, nes jei moki kvortai legalės degtinės \$1.50, iš tų arti \$1 pareina už taksus.

DALADIER GAVO DIKTATORIŠKAS TEISES

Paryžius, Spalių 5 d. — Baigęs Europinio karo pavojaus audrą išblaškyti, Prancuzijos premjeras Daladier ėmėsi savo vidujinį krizį doroti. Prancuzijoje viskas nukritę, ekonominiai šalis stovi silpnai.

Daladier išreikalavo parlamento duoti jam diktatoriškas teises finansinių atžvilgiu. Tos teisės jam suteikta iki Lapkričio 15.

ATKAKLUS MUŠIAI KINIJOJE

Šanghai, Spalių 3. — Kinai praneša kad mušyje į pietryčius nuo Hankow užmušė 10,000 Japonų kareivių. Japonai buvo apsupti ant Yanksin vieškelio.

Japonai skelbia išžudę 30,000 Kinų kitame fronte. Tai gi per abi išmušta virš 40,000 vyrų šios savaitės pirmomis dienomis.

PRIGĖRĖ 24. Ties Kaunu šią vasarą besimauadnt iki sezono pabaigai prigėrė 24 žmonės. Nuo sezono atidarymo Gegužės 21 d. iki Rugsėjo m. Nemune ir Neryje maudėsi iš viso 1,032,100 vyrai ir moterys.

IS VILNIAUS eina gandai kad ten Lenkai nori leisti Lietuvišką laikraštį. Tikima kad Vilniečiai Lietuviai jo neskaitys ir neseks.

Paskutiniu laiku Vilniuje labai griežtai ėmė veikti cenzūra, konfiskuoja ne tik Lietuviškus bet ir Lenkiškus laikraščius.

KIAUSINIŲ ISVEŽIMAS. Šymet kiaušinių iš Lietuvos išvežta iki Rugsėjo pradžios net 13,377,960 daugiau negu iki to laiko pernai. Šymet jau išvežta 79,260,048 kiaušiniai.

IŠ LIETUVOS LAIKRAŠČIŲ

KLAIPĖDOS krašto seimelio rinkimai įvyks Gruodžio mėnesio pradžioje. Lietuviškos organizacijos jau pradėjo rengtis busimiems rinkimams. Į rinkimus Lietuvių darbininkų susivienijimas eis dviem sąrašais. Be to bus dar trys Lietuviški sąrašai. Vokiečiai išstitys keturis kandidatų sąrašus.

Lietuvos vyriausybė palengvino seimelio rinkimų įstatymus.

VATIKANO atstovas Kaune Mons. Bucio netrukus pradės tartis su užsienių reikalų ministerija tikslu atnaujinti Lietuvos-Vatikaną derybas.

TURKIJOS atstovas iš Berlino atvyko į Kauną tartis su Lietuva prekybai užvesti. Turkija nori pirkti savo kariuomenei arklų Lietuvoje.

NAUJAS SAUGUMO ĮSTATYMAS. Ministrų Taryba pradėjo svarstyti naują valstybės saugumo įstatymo projektą, kuris pakels karo stovį, panaikins veikiantį Tautai ir Valsitybei saugoti įstatymą. Naujasis įstatymas bus labai platus, turės kelis šimtus straipsnių.

TREMIA PLEČKAITININKUS. Vilniaus vaivada įsakė per tris mėnesius apšviesti Vilniaus kraštą ir Lenkiją buvusiems Plečkaitininkams. Išviso vaivada ištrėmė 20 emigrantų, tarp kurių yra Ancevičius, Pajauskas ir kiti. Dalis jų rengiasi kreiptis į Lietuvos atstovybę Varšavoje prašyti leidimo grįžti į Lietuvą.

KAUNE lankosi trys žymūs Anglai inžinieriai, apžiūrinėja vietą ir husistatys kada turės būti pradėta naujos radio stoties statyba, kuri, žinoma, pavedama Anglams.

DAUG NORINCIŲ APLANKYT LIETUVĄ. Paskutiniu laiku labai padidėjo Lenkų susidomėjimas Lietuva. Tas susidomėjimas reiškiasi dideliu skaičium asmenų bandančių gauti leidimus vyksti į Lietuvą. Lenkijos įstaigose guli suvirš 1000 prašymų leisti išvykti į Lietuvą.

LINŲ EKSPORTAVIMUI šį rudenį numatoma įsteigti akcinis bankas. Daugiausia akcijų turės Lietuvis. Taip bus pertvarkyta linų prekyba ir eksportas.

SVEDAI MĖGSTA LIETUVĄ. Švedų baronas Klingaspor nesena turizmo išplėtimui reikalais lankėsi Lietuvoje. Jis Stockholmo laikraščiuose padarė pranešimą apie Lietuvą kaip "Rytojaus turistų šalį". Jis pareiškė: "Kas nori ramiai ir sveikai praleisti vasarą užsieniuose, ras ideališką vietą Nerungos idiliškuose žvejų kaimuose, kur jokie motorų garsai netrukdo vasarotojų ramybės".

PENNSYLVANIOJE

PITTSBURGH PHILADELPHIA

Vėl Grašo Streikavimu

Aštuoni Pittsburgho didieji viešbučiai vėl susiduria su savo aptarnautojų streiku. Pasibaigę viešbučių savininkų su aptarnautojų unija ir viešbučių savininkai nenori atnaujinti sutarties senomis sąlygomis. Liečiai 2200 darbininkų.

Pasibaigus nesuipratimams statybos amatų darbininkų su statybos kontraktorais, Pittsburgho srityje atkiuto statybos darbai, kurie buvo sutrukdyti.

MIRĖ. Erie, Pa. — Ligoninėje, darydamas svarbią operaciją pacientui, prie operacijos stalo mirė Dr. Krimmel, 52 metų amžiaus.

DAYTON, OHIO

LIETUVISKOS ŽINIOS

Iš Clevelando radio stoties WCLE, Lietuviškas radio programos Spalių 2 d., 2 val. po pietų, leistas iš Lietuvių Kultūrinio Darželio, buvo labai gerai girdamas. Taipgi ir programos buvo gerai sutvarkytas pilnoje to žodžio prasmėje ir atitinkantis tai iškilmei.

Spalių 1 d. apsidėję Antanas Fretikas, našlys, su p-le Petronele Petrokiute. Linkėtina geros kloties jų gyvenime.

Alfonas Monas išvažiavo į Columbus, Ohio, testui antrą metų mokslą, industrijos inžinierystę Ohio State Universitete. Tai turbūt tik vienas Lietuvis iš Daytono kuris šymet lankys universitetą.

P-lė Cecilia Melaiūtė nusipirko naują puikų akordioną. Nors ji jau puikiai groja juo, tačiau tuo dar nepasitenkina. Pristoję prie žymaus mokytojo ir siekia aukštesnės akordiono grojimo.

Vytautas Vilimaitis, kuris šymet yra baigęs chemijos inžinierystę, gavo vietą čia vienoje dirbtuvės laboratorijoje. Reikiama, turintis profesiją ir darbės leikuose yra progų darbą rasti.

Lietuvių šv. Kryžiaus bažnyčioje atsibuvo 49 valandų atlaidai, dalyvavo keletas svečių kunigų.

Rugsėjo 27 d. mirė Stasys Klimanskis, 52 metų, nevedęs. Gyvenimą pabaigė valstijos vargšų prieglaudoje, ten liko ir palaidotas. Velionis iš Lietuvos paėjo Vilemy kaimo, Zapyškio parapijos. Atvažiavo į Ameriką 1907 metais, į Wilkes-Barre, Pa., ir vėliau persikėlė į Daytoną.

Velionio sesuo, Tofilė Giraitienė, gyvena Brazilijoje, bet nėra žinios kur. D. Rep.

Jonas Tareila
"Dirvos" Agentas

Conn. valstijoje "Dirvos" pr. numeratas užrašo žinomas tautininkas Jonas Tareila, kreipkitės prie jo.
826 Bank Street
Waterbury, Conn.

NUOLATINIS, GREITAS SUSISIEKIMAS

Tarp New Yorko ir Klaipėdos, per Gothenburgą

Kelionė prasideda ir baigiasi Švedų Amerikos Linijos laivais.
Nuo Švedijos vyksta iš Stockholmo ar Kalmaro modernišku S. S. "Marieholm",

Nereikia Švedų vizos keleiviams į Lietuvą per Švediją.

Kalėdinės Ekskursijos į Lietuvą

Išplauks iš New Yorko:
DROTTNINGHOLM LAPKRIČIO 30
GRIPSHOLM GRUODŽIO 7

Platinių žinių ir laivakorėjų kreipkitės į vietinį laivakorėjų agentą, arba

SWEDISH AMERICAN LINE

636 Fifth Ave., Rockefeller Center New York, N. Y.

Europos Krepšinio Pirmenybės Kaune 1939 m.

AKRON, OHIO

Kvietimas Vilniaus Užgrobimo Minėjimui

Per 18 metų Akrono Lietuvis nėra surengę minėjimo Spalių 9-tos — tos Vilniaus įmusių priešų nagus patekimo dienos, nors kitų kolonijų Lietuviai tą minėjimą rengia kas metas dideliu įtempimu.

Šį metų ir mes Akroniečiai nutarėm Spalių 9-tą tinkamai paminėti ir štai šeštadienio vakare, Spalių 8, Raymond St. salėje, 772 Raymond gatvės, atsibus tas reikšmingas minėjimas. Bus gražus programos, kurį išpildys vietiniai ir Clevelandiečiai. Bus trumpos įdomios kalbos, deklamacijos, ir po programos šokiai.

Iš Clevelando atvyksta Dirvos rašytoja Ona Karpinė ir dainininkė Bronė Rasiulytė, kurios tik ką grįžo iš Lietuvos. Jodvi dėvės savo tautiškas iš Lietuvos parvežtus labai gražius rubus, viena žemaitišką, kita aukštaitišką.

Atvyksta iš Clevelando kiti žymūs dainininkai, Rožė Lukoševičiūtė, Petras ir Alvina Lul'ai.

Falbės Dirvos redaktorius, Jonas Brazauskas ir vietiniai. Programos prasidės nuo 6 val. vakare. Po programos bus šokiai.

Kviečiu visus Akrono Lietuvius, senus ir jaunus, ir apie Akroną gyvenančius farmerius taip pat kitų aplinkinių kolonijų brolius ir seseris pirmą kartą padaryti mūsų kolonijoje protestą prieš Lenkus ir pareikalauti Vilniaus ir mūsų užgrobto žemių grąžinimo.

Ižanga tam gražiam programai visai maža. Prie įžangos tikėto bus trys dovanos, kurias gaus tie kurie bus laimingi.

Užtikrinu vietinius kad programą busit labai patenkinti ir atliksit didelį patriotinį darbą.

Komisija.

SMULKIOS ŽINIOS

Du Lietuviai jaunuoliai, Vincas Stukas, sunus Jurgio ir Monikos Stukų, ir Zanas Vasilauskas, sunus muzikanto V. Vasilausko, išvažiavo į Toledo, Ohio, ir ten įstojo į universitetą mokytis.

Mykolas Galdikas apvaikščiojo savo vardodienį Rugsėjo 29 d. Jis yra Dirvos skaitytojas. Ilgiausių metų jam.

Jaunai porelei p. Ražukams grynys atrėšė gražių dukrelių. Tėvai garnio dovana labai patenkinti.

Akroniečiai stropiai rengiasi prie paminėjimo Vilniaus užgrobimo — gražus programos atibus jau šį šeštadienį, Spalių 8 d., jms visiems gerai žinomoje salėje ant Raymond St. Programoje dalyvaus Clevelando žymūs asmenys, ir žada atvykti daugiau Clevelandiečių.

Kalnas.

* * *

ANTANAVIČIAUS PAGERBIMAS

Rugsėjo 24 d., darbščios moterės, Ag. Gutauskienė, M. Sebestienienė ir A. Alekniene surengė gimtadienio paminėjimą vakarėlį Mikolui Antanavičiui, jo 64 metų amžiaus sukaktuvėse. Apie 8 val. vakare prisiriko pilna bažnytinė salė svečių, beveik visi Akrono Lietuviai, nors buvo ir svetimtųjų.

Antanavičius pilnai užsipelnė tos pagarbos, nes rėmė ir geria Lietuvos reikalus pinigais. Praeitą Kovo mėnesį, kada Lenkai norėjo pulti Lietuvą jis pirmas sumanė šaukti mūsų kolonijoje protesto mitingą ir pats davė pinigų šaukti Ginklų Fondui.

Mikolas Antanavičius gimė

TRUMPOS ŽINIOS

(IŠ MUSŲ LAIKRAŠČIŲ)

• NEWARK, N. J. — Majoras Narušis su žmona, A. S. Trečiokas ir kiti automobiliu buvo nuvažiavę į Washington, D. C., Baltimore, ir kituose miestuose.

• CHICAGO, Ill. — Adult Education Council skelbia kad Lapkričio 12 d. tos organizacijos rengiamą koncertų programą bus svarbus Lietuviams koncertas, nes jame dainuos Lietuvaitė Metropolitan Operos narė, Ona Katkauskaitė-Kasakas, iš New Yorko.

• NEWARK, N. J. — Čia gyvena jaunas Lietuvis, Pranas Makavickas, 20 metų amžiaus, kuris yra 6 pėdų 6 colių aukščio, sveria 272 svarų. Tai tikras milžinas.

• BUENOS AIRES, Argentina. — Lietuvis darbininkas, Leonas Pampuska, kuriam laike darbo buvo sužeista koja, ir kompanijos priežiūra gydoma, turėjo būti nupjauta, laimėjo bylą ir jam priteista keli tūkstančiai atlyginimo.

— Pietų Amerikoje šią vasarą viešėjo DURL pirminkas R. Skipitis iš Kauno. Pietų Amerikos Lietuvių laikraščiai rašo savo nepasitenkinimą kad DURL remia ir palaiko Lietuvos kunigus čionaitinėse kolonijose, o tie kunigai pridurę visokių siurčių tarp Lietuvių savo politiką varydami.

• RIO DE JANEIRO, Brazilija. — Lietuvos Igaliotas J. M. nisteris Pietų Amerikai, p. J. Aukštuolis, lėpos 31 d. lankėsi čia iš Buenos Aires. Jo kelionės tikslas buvo pasikeisti Lietuvos-Brazilijos sutarties dokumentais ir įteikti ordinus Lietuvos Prezidento apdovanojimus Brazilijos diplomatomams. Sutartyje inaina ir prasakaltė pasikeitimas. Taigi Lietuvos prasakaltėliai Brazilijon išbėdami negalės jaustis saugūs.

• SÃO PAULO, Brazilija. — Neseniai išėjo iš spaudos labai graži ir įdomi knyga apie Lietuvą, "Lithuania Our Septentrional", parašyta Portugalų kalba.

• SO. BOSTON, Mass. — Lietuvių klubai surengė pagerbimą Mass. valstijos gubernatoriui Hurley už jo paskyrimą Lietuvos gydytojo Dr. Jakimavičiaus Valstijos Viešos Sveikatos Direktorium. Pagerbime dalyvavo keli tūkstančiai žmonių.

• WORCESTER, Mass. — Lietuvis mėsos produktų išdirbėjas paskyrė 2,000 svarų mėsos šelpimui nuo audros nukentėjusiems biednų žmonij. Baisi audra padarė milžiniškus nuostolius prieš pora savaitę.

Kas platina Dirvą — tas platina apšvieta.

* * *

Rugsėjo mėn. 1874 m., žegnių par., Bezniko k., Suvalkijoje. Jo tėvai buvo Kazys ir Petronėlė Antanavičiai, ukininkai. Tėvas mirė Mikolui jaunam esant, taigi jis turėjo rūpintis ūkės darbais, o ne mokslo. Budamas 25 metų amžiaus vedė Julę Miliūtę, su kuria neilgai gyveno. Ji mirė. Tada jis vedė antrą jos seserį, su ja ir dabar gyvena. Turi sūnų, Jorą, 37 metų amžiaus.

Amerikon jie atvyko 1922 metais ir apsigyveno Shenandoah, Pa. Po trijų metų apsigyveno Morgan, Pa., dirba anglies kasyklose, o 1920 metais atvažiavo į Akroną. Jie turi savą namuką. Linkiu dar ilgiai gyventi.

Juozas Ramoška.

Lietuva Sutiko Svečius

Priimti. Ruošiasi

Iškilmėms

KAUNAS. — Krepšinio žaidimas (basket ball), Amerikiečių Lietuvį padedamas, pastarais metais padarė didelę pažangą, ir pernai Rygoje Lietuviai Europos meisterio vardą. Del tos priežasties Lietuva turi pareigą ir garbę suruošti 1939 metais Europos krepšinio varžybas.

Šymet įvykusioje Baltijos krepšinio konferencijoje Lietuviai ir Estai pareiškė pageidavimą kad 1939 metais krepšinio pirmenybės būtų suruoštos Lietuvoje, Kaune.

Lietuva esmėje sutiko, tačiau tam buvo reikalinga Tarpautinės Federacijos pritirimas. Federacija, neatsižvelgdama į tai kad Europos krepšinio pirmenybes siulėsi suruošti daugelis ir kitų valstybių, pirmenybę atidavė Lietuvai ir Lietuvai pasiūlė suruošti krepšinio turnyrą.

Lietuvos Ministrų tarybai pritarus, buvo duotas sutikimas kad Lietuva apsiima suruošti 1939 metais Kaune Europos krepšinio pirmenybes.

Vykdamas pro Kauną į Helsinkį, Suomiją, Tarpautinės Federacijos generalinis sekretorius William Jones buvo sustoigs Kaune susipažinti su sąlygomis ir išaiškinti eilę klausimų. Svečiui buvo parodytas Valstybės Aikštynas ir pažadėta padaryti atitinkamas apšvietimas ir kiti didesni patobulinimai. Svečias pripažino vietą esant visai tinkamą.

Europos krepšinio pirmenybių lošimas nustatytas pradėti Gegužės 21 d. ir tęsis iki 27 ar 28 dienos.

Firmenybėse tikrai dalyvausiančios: Prancuzija, Italija, Egiptas, Vokietija, Latvija, Estija, Lenkija ir Lietuva. Be šių, greičiausiai dalyvaus: Anglija, Čekoslovakija, Šveicarija, Graikija, Turkija ir Belgija. Išvažiudamas iš Kauno W. Jones pareiškė:

— Nors Lietuvoje esu pirmą kartą, tačiau apie Lietuvą ir Lietuvius esu girdėjęs labai daug gero. Lietuvius pirmą kartą pažinau Rygoje per Europos krepšinio pirmenybes ir mano išgirstos nuomonės ten pilnai pasitvirtino. Lietuvos valstybinė ekipa pirmenybėse Rygoje man paliko geriausį įspūdį ir atsiminimą, nes Lietuviai be reklamos, tyliai ir garbingai iškovojo meisterio vardą ir nei karto iš savo pusės nepareiškė jokių pretenzijų.

Taigi, po šių metų pirmos Tautinės Olimpiados, Lietuva jau pradeda ruoštis didelėms tarptautinėms sporto iškilmėms — 1939 metų Europos krepšinio rungtynėms. Tsb.

• CHICAGOJE susekta suklautojo sviesto ir valdžia sukonfiskavo 90 tonų. Jame buvo priemaišų, arba stokavo pieno riebalų.

DIDELĖ LIETUVIŠKA VAISTINĖ

C. Pakeltis Pharmacy
1117 East 79th Street
(Kampas Pulaski Ave.)

Užlaiko visokias namines ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai nuo astmizmo, nuo visokių žaidų, dedervinių, nevirškinimo vidurių, užkietėjimo vidurių, kosulio, kataro, lytiškų nusišlėpimų, visokių lytiškų ligų, nerviškuo, nemigės ir visokių kitokių ligų.

C. Pakeltis Vaistinė
1117 E. 79 St. Cleveland, O.
Telef. ENd. 8433 ENd. 8534
Vaistinė atdara 7 dienas savaitėje.

MIRIMAI

MIRE AMERIKOS LIETUVIAI

JAU MIRĖ 2600 IŠEIVIAI LIETUVIAI

VALUKONIS Mat., mirė Rugsėjo 16, Lynwood, Pa.

RAKAUSKAS Juozas, mirė 18 d. Rugsėjo, Pittston, Pa.

LEBECKIS Ignas, palaidotas Rugsėjo 14, W. Pittston, Pa.

GRAZELIENĖ Viktorija (Grievičiūtė) mirė Rugsėjo m. Mahanoy City, Pa., kur buvo ir gimus.

MILKEVIČIUS Antanas, 46 m. mirė Rugsėjo 14, Gilberton, Pa. — Marijampolės apskr., Igliaukos par. ir kaimo.

GRUSKEVIČIENĖ Viktorija, 62 metų, mirtinai susižeidė puldama nuo laipstų ir mirė Rugs. mėn., Kulpmont, Pa.

JAKŠTAITĖ Teresė, jaunuolė, mirė Rugsėjo 13, Waterbury, Conn.

VALANČIUTĖ Janina, 10 mėnesių, mirė Valentin Alsina, Buenos Aires, Argentinoj.

MARKELIONIS Mikas, užmuštas automobilio einant skersai gatvės Rugs. 1, Niagara Falls, N. Y. Amerikoje išgyveno 20 metų.

EDINTAS Anupras, pusamžis, mirė Rugs. 21, Chicagoje. Telsių ap., Varnių par., Palucku kaimo.

DAUGELIS Zigmas, 70 metų, mirė Rugsėjo 25 d., Detroit, Mich.

ABECIUNAS Juozas, 38 metų, mirė Rugs. 23 d. Buenos Aires, Argentinoje. — Alytaus ap., Miroslavo val., Pupaso-džių k. Argentinoj išgyveno 11 metų.

PAVARODNIKIENĖ Ona, 60 metų, mirė Rugs. 17, Chicagoje. — Gimus Seduvoj. Amerikoje išgyveno 24 metus.

DAMBRAUSKIENĖ Katrė, mirė Rugsėjo 16 d., Wilkes-Barre, Pa.

KLIMANSKIS Stasys, 52 metų, mirė Rugsėjo 27 d., Dayton, Ohio. Buvo nevedęs. Pasimirė biednųjų prieglaudoj. Paėjo iš Vilemy kaimo, Zapyškio parapijos. Amerikoje išgyveno 31 metų.

ČAPLICKAS Juozas, 63 metų, mirė Rugsėjo 25 d., Clevelande. Amerikon atvažiavo 1893 metais.

CEIKASKAS Jonas, 49 metų, mirė Rugsėjo 24 d., Chicagoje. — Ukmergės apskr., Taurėnų par., Šalų kaimo. Amerikoje išgyveno 30 metų.

STASIUNAITIS D., 47 metų, užtroško gase dujomis Rugsėjo 8, Bridgeport, Conn.

FERNARDAS Kostas, mirė 21 Rugsėjo, Brooklyn, N. Y.

VENSKUS Simanas, pusamžis, mirė Rugsėjo 22, Chicagoje. — Kauno apskr., Kvėdarros par., Panevėžio kaimo. Amerikoje išgyveno 35 metus.

JEREMSKIENĖ Emilija, 46 metų amžiaus, mirė Rugsėjo 24, So. Boston, Mass. — Gimus Vilniaus krašte. Amerikoje išgyveno 26 metus.

DAMBRAUSKAS Vincas, 61 metų, mirė Rugsėjo 8, St. Louis, Mo. — Seinų apskr., Lumbių k. Amerikoje išgyveno 30 metų.

LUKŠAITIS Jurgis, 55 metų, mirė Rugsėjo 10, Carnegie, Pa. — Šiaulių ap., Meškučių par., Jurgučių k. Amerikoje išgyveno 29 metus.

BILIUS Antanas, mirė Rugsėjo mėnesį, Maizeville, Penn. Amerikoje išgyveno 28 metus.

DOOLAN Helen (Grišutė), 32 metų, mirė Rugsėjo 22 d., Chicagoje, kur buvo ir gimus.

YVASKIS Stasys, pusamžis, mirė Rugsėjo 22 d., Chicagoje. — Tauragės ap., Pilsudų k., Skaudvilės par. Amerikoje išgyveno 25 metus.

TURULIENĖ Natalija, 48 metų, mirė Rugsėjo 24, Brooklyn, N. Y.

DEMEIKIS Juozas, 46 metų, pasaulinio karo veteranas, mirė Rugsėjo 26, Kingston, Pa.

STEBULIS Petras, 48 metų, mirė Rugsėjo 22, Plymouth, Pa.

GLINECKIS Simanas, 76 metų, mirė Rugsėjo 2 d., So. Boston, Mass.

PETRAUSKAS Domininkas, pusės amžiaus, mirė Rugsėjo 23, Chicagoje. — Panevėžio ap., Papilių m. Amerikoje išgyveno 30 metų.

PISČIKAS Jokubas, 87 metų, užmuštas sunkvežimio Rugsėjo mėn., Chicagoje.

KVITKAUSKAS Juozas, pusamžis, mirė Rugsėjo 23 d., Chicagoje. — Raseinių apskr., Kražių par., Sventaragių k. Amerikoje išgyveno 28 metus.

STASIUNAITIS D., 47 metų, užtroško gase dujomis Rugsėjo 8, Bridgeport, Conn.

FERNARDAS Kostas, mirė 21 Rugsėjo, Brooklyn, N. Y.

Statement of the Ownership, Management, Circulation, etc., Required by the Act of Congress of August 24, 1912, and March 3, 1933

OF DIRVA, published weekly at Cleveland, Ohio, October 1, 1938
State of Ohio
County of Cuyahoga ss

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared K. S. KARIPIUS, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the BUSINESS MANAGER of the DIRVA and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if daily paper, the circulation), etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, as amended by the Act of March 3, 1933, embodied in section 537, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business manager are:

THE OHIO LITHUANIAN PUBLISHING CO., INC.
Editor: K. S. Karipius, 844 Parkwood Drive, Cleveland, Ohio.
Managing Editor: K. S. Karipius,
Business Manager: K. S. Karipius

2. That the owners are:
Publisher: THE OHIO LITHUANIAN PUBLISHING CO., INC.
K. S. Karipius, 844 Parkwood Drive, Cleveland, Ohio
Lietuvos Kredito Bankas, Kaunas, Lithuania
V. S. Jokubynas, Chicago, Ill.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (If there none, so state)

THERE ARE NONE.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, holding stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the six months preceding the date shown above is:

THIS IS A WEEKLY PUBLICATION.

K. S. KARIPIUS, Business Manager.
Sworn and subscribed before me this 4th day of October, 1938.
My comm. expires Sept. 26, 1939. P. MULIOLIS, Notary Public.

Gerb. SPRAGILAS

GERB. SPRAGILAS IR DR. VINCAS KUDIRKA

arba:

Kaip Dr. Kudirka-Vincas Kapsas savo raštais pašiepė Rusus

IV.

Ilgai rymojo Juda Izvergovič. Antgalo mostelėjo ranka ir ėmė knistis po senas popieras, paliktas pirmiau buvusio žandarų viršininko — ar ten ko neišras. Tuotarpu ateina skundas ant Klubu. Nusišypojo Padleckoi, išputė krutinę ir paglostė kairiąją jos pusę, tą vietą, kuri paskirta naujam kryželiui.

Braukšt, pas Klubą krata. Padleckoi su gauja žandarų ir žemskiu, su prokuratorium ir šaltyšium pačiam vidurnaktyje užpuolė ant miegančių nusidribsusių žmonių.

— Ar turi Lietuviškų knygų? — klausia Padleckoi persigandusio Klubu.

— Turiu!

— Parodyk, kur.

— Vai štai ant lentynos: čia kantičkos, dvejios maldaknygės senos ir da pusė užpernykščio kalendoriaus, o daugiau neturiu.

— Vesk į kletį!

Tuož žandarai šoko ant augšto ir iš palėpės išėmė visas senas rubricėles. Iššnipinėję kleties kampos ir plyšius, nuliūpo žemyn ir apgulė tųpyklą. Knygų čia nerado, tiklatai ant sienų užtėmyjo parašus, sustatytus iš Lietuviškų litarų. Palikę žemskį saugoti tųpyklę, kiti visi ėmė landyti po visas triobas ir užkaborius, viską versdami iš vietos. Išsigandę ir tunintieje kampuose vaikai, užtikti dabar žandarų, pradėjo neišpasakytai klykti, moters paskui juos vaitoti, šunes staugti. Ant to trūkmo sukilo kaimynai ir visas Virvagalių kaimas sujudėjo, tarytum atėjo sudnoji diena. Krata pasibai-gė, jau saulei gerokai pakilus. Nerado daugiau nieko, kaip tik anas knygas ant lentynos, rubricėles palėpėje ir Lietuviškos žodžius ant tųpyklos sienų. Visus tuos daiktus ir tųpyklą paėmė.

Apie priešpiečius tą dieną traukė per Naupilę keli vežimai, vienas paskui kitą. Primame sėdėjo Juda Izvergovič, Padleckoi su prokuratorium ir žandarų; antrame Endrius Klubas tarp dviejų žandarų; trečiame, ilgavežimyje, buvo įversta tųpykla, maišas, matomai netuščias, ir sėdėjo du žandarai su žemskiu; ketvirtame važiuo du žemskiai ir šaltyšius; penktame žandaras ir žemskis. Naupilės gyventojai, mažas ir didis, subėgo žiūrėti ant tos įstaibos, niekad neregėtos procesijos. Prasidėjo įvairūs aiškinimai, viens už kitą keistesnis ir baisesnis, ir visa Naupilė išrodė, lyg užiantis avilys. Tokį neramų įspūdį sėjo Padleckoi visų keliu, iki neatvažiuo į Senapilę, kur gyvena pats ir turėjo savo kanceliariją. Klubą tuoj išsiuntė su dviem žandarais į Kalvarijos kalėjimą, o tųpyklą, liepęs apsiut audekul, nusiuntė į Kauną, idant tam tikras žandarų vertikas išverstų makoliškai Lietuviškus sakinius. Pats

stvērėsi prie senų rubricelių. Iki gaidžių žiūrėjo jas su atida ir keliuose rado surašytas kokias ten aukas, aukautų pavardes ir kitus neaiškius ženklus. Išniškino sau kad tai turi būti liudyjimai paslaptinės organizacijos.

— Na, garbė Dievui, iš tų knygpaikių ir tųpyklos išeis plati politiška byla,—tarė pats sau Juda Izvergovič ir nesijaudamas paglostė kairiąją pusę išpustos krutinės.

V.

Jau kelias sanvaites sėdėjo Klubas kalėjime visai nenumyndamas, už ką tapo suimtas. Žinojo, kad policija užpildinėja ir ima už Lietuviškas knygas, bet už maldaknyges tik, rodos, imti negali, o knygos nuo kleties augšto juk ne Lietuviškos ir ne jo. Tųpyklą prie knygų nepriguli. Kas žin, ar tik ne už aną pusę seno kalendoriaus. Kitokios kaltės neprišautė, o ant galo ir kratant nieko daugiau neklausinėjo ir neieškojo, kaip tik Lietuviškų knygų.

Labiausiai žmogui rūpėjo apeleista į patį darbmetį ukė. Kas be jo pataikys atlikti savo laiku darbą? Kas, prižiūrės gyvulius? Kas aprūpins namiškių reikalus? Kas mokesčius sudės? Kad ir šiandien paleistų, tai jau vis ukėje be pragaišties neapsieitų. Na o jeigu laikys da ilgai?

Į tą tarpą Padleckoi suspėjo padaryti kelias kratas pagal pavardes, surastas rubricėlėse, ir persiliudyti, kad ir šiuo žygiu veltui sau žadėjo susekti paslaptinę organizaciją, nesa rubricėlėse buvo užrašyta tik užperkamios mišios.

Suspėjo ateit atgal iš Kauno ir tųpykla su maskolišku vertimu Lietuviškų antrašų. Padleckoi, perskaitęs vertimą žodis į žodį, atrado jame gilesnę prasmę, tinkančią plačiai politiškai bylai. Popierų nedraskyk — mąstė — tai reiškia: nenaišink Lietuviškų raštų. Negalėk tui skint ką tokiu būdu reikštų: nebadyk. Dėlto spėjo, kad tai yra ženklas paslaptinės organizacijos. Tokį galutiną išaiškinimą Padleckoi duodavo visada, jei tiklatai ko negalėjo suprasti, o suprasdavo nedaug. Paslaptinė organizacija tai buvo jo liga. Da budamas Varšavoje, tankiai pašokdavo iš miego ir, sušukęs: Karaul! tainąja organizacija! — vėl užmigdavo. Dabar, užtikus vardą draugystės "Sietynas" ir nuolat rūpinantis ją susekti, liga perėjo į haliucinacijos formą. Pradėjo rodytis akyse šmėkla paveiksle katės su ilga uodega ir "Sietynu" vieton akių. Temstant pavakare, Padleckoi jau nerimauja, lenda po lova ir žiūri kur į kampa, iki nepasirodys akis katė. Tada sėlina pamaži prie katės, stveria ją už uodegos, sušunka: Karaul! tainąja organizacija! — ir, pajutęs, kad rankoje nieko neturi, grįžta vėl po lova. Kartais per lėišią naktį taip kankinasi.

Pargabeno Klubą į Senapilę tardyti. — Ar tu prilipinai tuos Lietuviškus žodžius ant tųpyklos? — klausia Padleckoi. — Aš — atsako Klubas. — Kam tu juos lipinai? — klausia vėl Padleckoi, užrašęs pirmąjį atsakymą. — Kad šeimyna žinotų ir ne-draskytų popierių, ką aš plyšius užlipinau. — Ar tu liepei šeimynai juos skaityti? — Liepiau. O kam aš bučiau lipinęs? — Ar negana buvo vieno sakinio? Kam tu prilipinai net kelis? — Kad greičiau užtėmytų. — Ką reiškia žodžiai: popierių nedraskyk? — Tai dabar ir gana — nu gi reiškia tai, kas parašyta. — Ar tu niekad nemokinai šeimynos, kad nenaikintų Lietuviškų raštų? — Iš kur man būtų atėję į galvą?

— O ką reiškia žodis: nebadyk?

— Neadyk, na tai nebadyk — o ką daugiau reikš. Na, o ką pagal jus reiškia? — užklausė Klubas.

— Ar kitokių knygų neliepei skaityti šeimynai?

— Aš nē neturėjau.

— O gi kalendorius?

— O ką ten skaityti? Tik šventės užpernykštės ir jomarkai, o kitos pusės visai nėra.

— Kam davei kitą pusę?

— Niekam. Vaikai turėjo sudraskyti.

— Nuo ko gi tu pats gavai kalendorių?

— Koks čia gavimas — atnešė žmogus ir nupirkau.

— Koks žmogus?

— Nepažįstamas.

— Ar tu pažįsti siuvėją Siulaitį? — užklausė Padleckoi, ilgiau luktelėjęs.

— Pažįstu. Štai šitus trinityčius jis siuvo.

— Ar jis daug knygų tada su savim turėjo?

— Nemačiau nē vienos.

— Jis pats man prisipažino, kad tada turėjęs daug įvairių knygų ir visiems skaitęs.

— Gali but, tik aš nemačiau ir skaitant negirdėjau.

— O šituos pažįsti? — užklausė Padleckoi, rodydamas kelias fotografijas.

— Šitų nepažįstu, o anas ar tik ne bus Naupilės daktaras. — Taip. Tai geras žmogus. Ar jis tau neduodavo kartais knygučių pasiskaityti?

— Buvau pas jį kelis syk, bet ne knygų prašyt, o tik su akimis.

— Ar nežinau tokių žmogaus, kurs knygas parduoda?

— Nežinau.

— Matai, aš turiu vislab užrašyta ir žinau net, nuo ko tu ėmėi kalendorių. Geriau sakyk teisybę — tarė Padleckoi, neva žiūrėdamas į surašytą popierą.

— Jeigu žinote, tai be reikalo klausiate.

— Tai prisiek, kad neme-luoi — sušuko staiga Padleckoi.

— Aš galiu prisiekti tiklatai prieš kunigą. Kam gi čia ta prisiega ir ko jūs, dėl Dievo, nuomanes norite? — tarė Klubas, netekdamas kantrybės.

Dar Juda Izvergovič norėjo toliau kankinti savo auką painiais klausimais, tik prokuratorius sudraudė ir tuo pasibai-gė tardymas. Nuvedė Klubą pas fotografa, atmušė jį ir nusiuntė atgal į Kalvariją.

Iš Klubu atsakymų ir savo galvos Juda Izvergovič išvedė šitai: 1) Endrius Klubas prilaikė dalykus Lietuviškos spaudos ir platinio juos, nesa Lietuviškas sakinius buvo po kelis kartus atkartotas ant tųpyklos sienų ir tą sakinį liepė skaityti šeimynai. 2) Pats sakiny yra pakurstančios prasmės, o jo paskutinis žodis meta aiškų šešėlį ant paslaptinės organizacijos. Apart to Klubas pažysta žmones baustus už Lietuviškus raštus.

Visos prigulinių prie Klubu bylos popieros nusiūsta į Var-

LIETUVOS SEIMO PREZIDIUMAS VAIŠINA SVEČIUS IŠ UŽSIENIŲ

Kelionė po Musų Lietuvą

Dviejų Clevelando Lietuvačių Kelionė:

Keliavimai po Lietuvą — Rambyne, Telšiuose, Kuršėnuose; Palanga — Kursai Amerikiečiams; Sportininkų Pasitikimas — Olimpijada Kaune — ir tt. ir tt.

Rašo ONA KARPIUS.

* * * SUGRYŽUS IŠ LIETUVOS — BENDROS PASTABOS

Štai mes jau namie, laimingai sugryžusios, po penkių mėnesių, kurie prabėgo taip greitai kad rodos tik pereitą savaitę mes sėdome į laivą Britannie, pilnoje mėnesienioje naktį, ir su Brone abi laukėme kada laivas ims plaukti ir mes galėsime keliauti į Europą, į Lietuvą! Dabar viskas tas yra tik atmintis, brangi atmintis kurios mes niekad neužmiršim iki gyvos busim. Ypatingai musų trijų mėnesių buvimo Lietuvoje, kur mus valgydino, vaišino ir linksmino be galo. Kur žmonės, turtingi ir biedni, ar tai giminės, ar draugai, ar visai svetimi; visi atvėrė mums savo šiltas, vaišingas širdis ir namus ir kvietė ne tik mus bet ir visus Amerikiečius brolius ir seseris iš užjūrio visiems patogumams ir malonumui jų brangioje tėvynėje.

Mes keliavom po Lietuvą toli ir plačiai, miestuose, kaimuose, miesteliuose, vienkiesiuose, naudojomes visokiomis transportacijos priemonėmis, greitais traukiniais su visais patogumais ir minkštomis sėdynėmis, lėtais traukiniais be patogumų ir kietais suolais, kurie suposi ir tarškėjo ir juose jautėmės labiau susuptos negu laive keliaujant okeanu, ir išrodė kad niekad nepasieksim savo kelionės galo; autobusais kurie važiuo geras žvyro ir cemento keliais, ir paprastais keliais piltais duobių ir grumstų, kur kartais rodėsi net apvirsim, o dulkės tuose keliuose daug kartų mus vos neužtroškino; garlaiviais kurie irėsi švelniai ir dailiai prieš vandenį ir pavandeniu.

Traukiniai, busai ir garlaiviai paprastai buvo užpildyti keliaujančių vietinių visokių tųpyčių žmonių, nešančių dėžes, bagažus, maišus, tarbas, ir rišulius kuriuose galėjo būti viskas nuo maisto iki baldų.

Mus pasitikdino stotyse draugai arba gaminės arkliais ir vežimais, nes rodos mažai tėra ukininkų kurie neturėtų savo arklio, o vežimai daugiau sia yra namų darbo. Tie vežimai tiesiog įdomūs ir vaizdingi kuomet jie šokiomis dieno-

šavą prokuratoriui, o maldaknygės, pusė kalendoriaus ir tųpykla nusiūsta į Vilnių, kur naikinami Lietuviškos spaudos dalykai.

(Dar bus daugiau)

to matyti. Valgėm viską nuo žalių lašinių ir skilandžio iki skaniausių pudingų ir tortų. Turėjom visokių importuotų ir vietinių gėrimų, vynų, degtinių, likerų, arbatos, kavos, arbatos, kokoa, sodos, seltero, naminių gėrimų, pieno, visko kas tik po saule randasi. Aš tik pasigėdau vieno svarbiausio maisto dalyko — tai Dievo dovanos žmogui, vandens, paprasto vandens. Jei paprašai paduoti stiklą vandens, "Vandens?" jie pakartoja akis ištempdami. "Gal norit seltero arba sodos vandens! Gal stiklą alaus, ar kokio nors garsaus mineralinio vandens, "Vytauto" ar "Birutės"? "Ne, ačiū, mes norėtume tik paprasto kasdieninio vandens išgerti". "Kas girdėjo kad vandens gertum, mes vandeniu tik mazgojamės, prie to, mes nei negalėtume dasileisti svečiams duoti vandenį kuomet yra geresnių gėrimų."

Tai gi prašyk kiek nori, bet vandens neduoda, visada duoda išsigerti viską su kokių nors priemaisiu, bet ne vandens. Taip pat viešbučiai ir valgyklos niekad neduoda vandens su valgiu. Ukėse nėra kavos, arba ji yra prasta, jie darosi patys namie iš grūdų; ir kuomet negalėdavom gauti tikros arbatos, gerdavom naminę arbatą iš žemuočių lapelių ir kmynu, arba karštą vandenį su kokia nors vaisių sūnka arba uogomis. Kiekvienai namai turi uogų košeliu.

Gyvendamos Lietuvoje, ypatingai kaimo, norėjom gauti to paties maisto kokį valgo jie patys ir apie ką musų tėvai pasakojo, bet su šiais gerais žmonėmis negali, jie dēda visas pastangas mus patenkinti, ir jie skriausdavosi save pirkdami mums šviežią mėsą, o vištų tai visada turi. Jie taip stengėsi palaikyti mus tame gyvenimo laipsnyje kaip jie įsivaizdavo mus esant pripratus.

Per savaites prabūdavom be atsakančio išsimaudymo, be karšto vandens, be kubilų, musų vienatinė viltis buvo patekti į artimą upelį arba ežerą, kur su malonumu bėgdavom ir atsigalvindavom, po keliavimo karštu oru ir dulkėtiais keliais. Tas buvo ypatingai malonu, nes nevertodavom maudymosi kostiumų, taigi jausmą kokį gauni nuo švelnaus vėsaus vandenio ant kuno gali įvertinti tik tas kuris tai pergyvena.

Palangoje (Lietuvos puikia-me pajurio vasariniame rezorte) ir Kaune gyvenimas buvo puikus, mes turėjom visus patogumus namų ir miesto prie ko esam pripratusios, bet čia pasilinksminti ir svečiavimaisi ir lankymas vienos vietos po kitos buvo toks skubus ir nuolatinis, visada įtemptas, kad per ištisas savaites gyvenom vos po keletą vadandų pamiegojusios kas naktį, o bu-

Lietuvos Seimo prezidiumas Kaune Rugsėjo 8 d. surengė užsienio Lietuviams pobuvį-įšleistuves. Šiame atvaizde matote tų išleistuvių dalyvius, kurie tuo tarpu galėjo į Kauną pributi. Išleistuvės buvo Pažangos Rūmuose. Šiame burije yra ir nekurie Clevelandiečiai.

vo naktų ir visai be miego. Mudvi taip norėjom viskuo pasinaudoti ir išnaudoti visas progas viską matyti ir visur būti jog daug kartų norėjom kad diena būtų dasyk tiek ilgėsnė arba kad galėtume padalinti save pusiai ir būti abiejose vietose tuo pačiu laiku.

Pirmas keletą savaitių buvimo Kaune buvom vaišinamos privatinuose namuose ir asmenišku draugu hoteluose ir restoranuose. Sezonu įsisiubavimas pasiekė viršūnę pastitū. "Kas girdėjo kad vandens gertum, mes vandeniu tik mazgojamės, prie to, mes nei negalėtume dasileisti svečiams duoti vandenį kuomet yra geresnių gėrimų."

Tai šiuo laiku buvo surengta keletas puošnių balių Karininkų Ramovėje, pagerbimui svečių sportininkų. Pirmyn choro ir svečių Amerikiečių. Studentai kurie lankė specialius DULR. Lituunistikos kursus taip pat buvo pagerbti pietumis ir šokiais Metropolio viešbutyje, tos organizacijos kaštais. Seimas taip pat vaišino Amerikiečius ir svečius puikia vakariene ir balium Pažangos Rūmuose. Visi šie parengimai prasidėjo paprastu vakarienės laiku, bet aušra nieko nereikšė, nes jie pasibaigė daug vėliau po to kai Juo Kauno piliečiai pradėdavo savo kitos dienos darbus.

(Bus daugiau)

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp. A. Vanagarčio leidžiamą muzikos žurnalą. Eina du kartus į mėnesį. Kaina metams \$2.00. Prisiųskit 10c pašto ženkleliais, gausit vieną numerį pamatymui. Antrašas:

"MARGUTIS"
6812 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

J. Žemantauskas
NOTARAS
"Dirvos" Agentas
130 Congress Avenue
Waterbury, Conn.

Skelbimai "Dirvoje"

Smulkūs skelbimai "Dirvoje", kaip tai namų pardavimas, išnuomavimas, krautuvų išnuomavimas ar pardavimas, pajėškojimai, padėkos laiška, galima patalpinti šia kaina:

50c už vieną kartą tris kartus už \$1.00
Priduokit gatavai parašę "Dirvos" Administracijai.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARIPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

NELIUDĖKIME

BET PROTESTUOKIME IR REIKALAUKIME!

VILNIU Lenkams pagrobė, spalio 9-tą dieną (nuo 1920 metų), keno nors klaidingu galvojimu pasiūlyta pavadinti „liudėsio“ arba „gedulos diena“ ir nors tas klaidinga, dar ir dabar kaip kur rengiama Vilniaus „gedulos“. Tas turi visai išnykti!

Iki Vilnius ir visas Lenkų užgrobtas mūsų kraštas nebus mums gražintas, spalio 9-tą dieną ypatingai turi būti protestu prieš tuos grobuonis dieną ir vieningas visos Lietuvos Tautos REIKALAVIMAS Vilniaus grąžinimo — reikalavimas ne tik Lenkams bet ir visam pasauliui skelbiamas.

Ši spalio 9-ta ypač privalo būti mūsų visų panaudota reikalavimams kad Vilnius ir mūsų pagrobto žemės būtų sugrąžintos!

Pažiūrėkim ką daro Lenkai — jie vėl savo grobuoniškus nagus tiesia į kitą šalį, į kitą savo kaimynę, iš kurios nori pagrobti sau žemių ir pajungti žmonių!

Matydami tai, mes Lietuviai privalome griežčiausia reikalauti kad tie grobuonys sugrąžintų mums tai kas yra mūsų! Turim įrodinėti visam pasauliui kad jie neturi teisės laikyti verguvėje arti milijono mūsų tautos žmonių ir trečdalis mūsų šalies žemės, kuomet patys puola ginklų išlaisvinti tik mažą dalelę kitų valdomų jų pačių tautiečių!

Taigi, lai šis spalio 9-tą, minint Vilniaus užgrobiimą, iš mūsų kalbėtojų lūpų veržiasi ugningi žodžiai, reikalaujanti to kas mums teisotai priklauso! Lai visi Lietuviai kaip vienas parodo savo susipratimą, savo pasiryžimą padėti visai mūsų tautai atgauti savo žemes ir jas sujungti ir niekada neleisti jokiems priešams jų daugiau paliesti!

Lietuvos atnaujinimas su Lenkija diplomatinėmis sankcijų po Lenkų žiaurios užsienio pereiną Kovo mėnesį nei kiek nesumažina mums Vilniaus svarbos, nei kiek nepagerėja užgrobtame krašte mūsų brolių padėtis, nei kiek neprivalo sušvelninti savo atsinešimą link Lenkų, iki jie neatitaisys mums padarytas skriaudas!

Šalin liudėsio žodžiai, šalin skelbimas „gedulų“ dėl Vilniaus — mes Vilniaus niekada neišsižadėjome, jis nežuvo, nesunykė — jis stovi tik už kelių žingsnių nuo mūsų valstybės dabartinės laikinos sienos! Jo bokštai matosi Lietuvos valdomose pusėse. Jo žmonės laukia mūsų išvadotojų ateinančių!

CHAMBERLAINO TAKTIKA — TAIKA

Vokiečiai pasiėmė Sudetus — pietinę Austrijos dalį kurią valdė Čekoslovakai. Tie Vokiečiai Čekoslovakijai teko kuomet Versalio sutartimi bandyta sumažinti Vokietiją ir Austriją, kad jos nebūtų galingos.

Vokietijoje įsigalėjus Hitleriui, šalis tiek tapo sukurstyta ir prirengta prie Vokiečių tautos sujungimo kad tik karu būtų buvę galima Vokiečius nuo jų reikalavimų sulaukyti. Kaip nesakyti, jų reikalavimai yra teisingi, nes jie nori turėti savo tautos žmones kruvoje, taip kaip ir mes norime, ir dėl to mes per 18 metų atsiskėmė turėti santykius su Lenkija, kuri laiko pavergus mūsų tautos žmonių ir žemės dalį.

Tiktai karas būtų galėjęs sulaukyti Vokiečius nuo jų užsimojimo. Bet ar tas būtų sulaukę juos nuo to įeikinio ateityje? Kuri valstybė norėjo karo? Ar apsimokėjo Anglijai ir Prancūzijai, net ir Rusijai, šokti į karą su Vokiečiais už svetimus reikalus? Kas laukė tų šalių jeigu karas būtų kilęs?

Šių laikų techniskais karo pabūklais būtų baisiai nukentėjusios Anglija, Prancūzija ir kitos šalys, nors jos būtų Vokiečius ir sumušusios. Vokiečių lėktuvai būtų išardę Londoną ir kitus Anglijos miestus; Paryžių ir daug Prancūzijos miestų. Vokiečiai būtų puolę į mažas kaimyniškas šalis, Lietuvą ir kitas, jas užimti kad turėtų maisto kariuomenei.

Britanijos premjeras Chamberlain tą viską numatė. Nors jis buvo keikiamas ir prakeikiamas už nekariavimą su Hitleriu dabar, jis veikė tiek sumaniai ir taktinškai kad pagaliau privertė Hitlerį pasisakyti jog jis nereikalauja daugiau kitų šalių valdomų teritorijų, jeigu gaus Sudetus prisijungti.

Chamberlaino politika trukdyti Vokiečių užsimojimą pulti ir beišlyginti grobti Čekoslovakijos dalis ar net ją visą pravesta iki galo: Hitleris nedrįso puolimo daryti, nors išsyk rodėsi jis tą savo užsigeidimą įvykdys žvėrišku būdu. Sulaukta jo diktavimas Čekoslovakijai savo išlygų, ir atbuktina jo apetitas siektis į kitas buvusias Vokiškas žemes, ką jis būtų kėsinęs tuoj vykdyti jeigu nebūtų buvęs šiuo būdu sutramdytas.

Ant kiek to žmogaus žodžiams galima tikėti parodydais atėjus, tačiau jis labai džiaugiasi kad apsieita be karo, o Europoje bent keletui metų prašalinta karo pavojus. Chamberlainas privertė Hitlerį sutikti mažinti savo kariuomenes, ir visa Europa galės demobilizuotis.

Jeigu bus rimta priežastis kariavimui su Vokiečiais, tas viskas bus tik ateityje.

Dabar visi gali ramiai atsikvėpti.

• IDAHO valstijoje, Amerikoje, barsukai naudojami būdavo mėsai. Valdžia juos perka mokėdama po \$5 už vieną, po apie 100 kas mėnesį, ir paleidžia į jiems tin-

kamas gyventi vietas. Kiekvienas barsukas per metus laidavo mėsai darbu už \$300. Jie juos perka mokėdama po \$5 už vieną, po apie 100 kas mėnesį, ir paleidžia į jiems tin-

KASKA RAŠO

(Spaudoje Pasidairius)

Rašo Vyt. Širvydas.

BIJO IKI GALO ISVESTI

Kairių Vilnis kritinga akimi žiūri į Amerikos Lietuvos sportininkų ir Choro Pirmyn kelionę Lietuvon šymet. Matyti, pripažysta kad šis Amerikoje gimęs jaunimas gryžta pilnas kitokios dvasios negu kairiabuikių spauda kvėpdina. Sako: „Sugrįžus chorui, ypatingai jo mokytojas ir žmona negali atsigerėti. Lietuvoje viskas geriausia, gražiausia.“ Tokios mintys redaktoriams, kurių gyvenimas pašvestas nekėsti Lietuvos ir Lietuvos, tiesa, nemaliosios kaip galioji ilgėlė patosėje. Bet kodėl jie bijo iki galo savo mintį nuvesti?

Pavyzdžiui, kas daugiau Lietuvos pamatė, Vilnės redaktorai, ar choro Pirmyn vadai? Choro Pirmyn nariai, regis, apvažinėjo visus didesnius Lietuvos miestus, buvo Vilniuje ir Klaipėdoje. Tat, kas geriau žino, kur „gražiausia ir geriausia“ — iš Chicago nepasijudinę redaktorai, ar choristai? Ir, štai, dar kitas dalykas pagaltoti. Sakykite, chorui buvo rodoma tik pats gerumas, leis-kime, panašiai, kaip Amerikos turistams rodoma pats gerumas Sovietijoje, kur juos paima globon valdžios paskirti vadai ir kelrodininkai. Vilnis akiai tikitokių turistų pasakojimams apie gerumus Sovietijoje. Tad, kodėl jie netiki Pirmyn chorui, kurio nariai (ne kaip Amerikos turistai) moka krašto kalbą, galėjo su vietos gyventojais nekludomai kalbėti ir neturėjo „palydovų“? Aišku, ko-

dėl — kairieji redaktorai nekenčia Lietuvos, kurią Lietuvos liaudis pastatė, nes prie tos statybos ne tik neprisidėjo, bet visur ir visada statytojams kenkė. Jų dabartinė taktika tai ką psikologai vadiną „frustration“. Pasigydykite!

SKAUDUS PRIEKAIŠTAS

Mūsų senoji karta Amerikoje visa Lietuvą myli, ir apie ją pasakoja labai daug, bet pasakoja vis iš negeros pusės. Tokia mintį pareiškė Kaune Naujųjų korespondentui vienas Amerikietis jaunuolis.

Tas priekaištas skaudus ir teisingas. Viena, senoji karta kitokios Lietuvos nematė kaip tos kurią pirm karo apėjo. Joje tada mažą girtino buvo. Antra, ši karta, įgimtu Lietuviams papročiui, viską ką Lietuviai padaro, paprastai niekina arba išdidžiai „kritikuoja“, o kai kada per daug klauso tokių laikraščių ir pasakorių kurie nenori kad Lietuva būtų graži, kulturinga, drąsi ir moderniška.

MUSŲ PAREIGOS

NERAMIU LAIKU

Lietuvos Prezidentas Smetona karių-savonorių kongresui pasakė žodžius kurie labai gražiai nusako mūsų dienos uždavinius. Sakė: „Tokio nerimo, tokio pavojaus laikai kaip šis valandą, nėra buvę. Visi kraštai susirūpinę kad nekiltų karas. Visos tautos ginkluojasi ir tvirtina savo apsaugą. Būdi ir Lietuva. Juk niekas mūsų nenorėtų atkristi verguvs jungan ar patekti naujan. Verčiau savą norą savo Tėvyne ginti negu būti varu verčiamam svetima krašto saugoti. Tačiau klaidinga yra manyti jog krašto saugumas priklauso tik nuo ginklo pajėgos. Gera visuomenės tvarka, jos tautinis susipratimas ir įvairios dvasinės gerybės yra taip pat didi pajėga atsilaukti prieš visokius pavojus.“

JAUNYSTĖ

Jeigu juokas žvanga, jeigu akys dega, Kaip kaitros aguonos vasaros rugiuos — Oi tai dar jaunystė po padanges žvalgos, Tu visus mylėsi ir tave myluos!

Jeigu tavo žodžiai upėmis nubėga, Jeigu tavo siela — nerami daina, Tai jaunystė jieško jurų mėlynųjų, Kur undinės rauda pasaka sena.

Jeigu kalnus lipant jiegos bokštus stato, Jeigu klonin slenkant krykštauni laisvai — Tai jaunystė neša ant galvos vainiką — Tavo žygių laukia plentai ir laivai!

Jeigu sesės-žvaigždės, jeigu brolis-mėnuo Ir saulutė-močia prakaito vagoj — Tai jaunystės žodis iš anapus krašto Verias aukso vartai visatos angoj!

Viskas tau po kojų — visos dienos, naktys, Viskas vaivorykste juosias amžinai — Oi tai dar jaunystė žaidžia tavo rojų, Žaidžia tau ir miegant sapno milžinai.

Faustas Kirša.

O LIETUVA!

Atvėriau širdį savo tautai,

O Lietuvai, tėvyne mano.

Dabar jau šaukia iškelti

Kitų kraštų sapnuotos žemės.

Jaučiu kurybos ritmą didį,

Regiu tautų Olimpo kalną,

O ant to kalno ten žiedas žydi —

Jame tėvynės meilės gelmės.

Sparnais paukštelio išplasnosi

Iš tų viršūnių regėt tėvyne,

Ir ten paskendęs žieduos lotusų

Tavę rimuosi susigraudinęs.

Daugiau už parkus ir už ašėjas

Kalbės man mūsų žiedelis vyšnios,

Jau kuryba ten sušvytėjęs,

Vėl Tau aukotis džiaugsme sugryšiu.

Iškyla tyrai ir oazės,

Ir praetis graudus paveikslas.

O ateitis, vėl atsigręžus,

Jau rašo ilgą ilgą laišką...

“N.K.”

Kazys Žirgulis.

Iš Lietuvos Nepriklausomybės Kovų

Iš Nieko Pakilus Lietuvos Vyriausybė ir Susiorganizavus Kariuomenę Atsikrato Svetimo Gaivalo ir Atsteigė Nepriklausomą Savo Valstybę

Mjr. S. Narušis.

Lietuvių tauta turi žilą ir garbingą praeitį. Jei panagrinėsime Lietuvos tautos istoriją tai mes pamatysime kokia Lietuvos tauta senovėje buvo ir kokia ji šiandien yra. Lietuvos tauta yra pergyvenusi garbingiausias ir sunkiausias laikus. Garbingiausi laikai buvo 13-me amžiuje. Karalius Mindaugas, didysis valstybės steigėjas, sudarė vieningą ir galingą kariuomenę, kuri sutelkė pakrikusią Lietuvį tautą į vieną valstybę ir apgynė ją nuo tų metų buvusių pirmųjų priešų: geležinių kardininkų Vokiečių ir kitų Europos karių, kurie veržėsi į Lietuvą iš žemių, o taip pat ir nuo Totorių, kurie mėgino užplusti Lietuvą iš pietų. Tuo metu Lietuvos kariuomenė vadovaujama didžiųjų Lietuvos kunigaikščių Gedimino, Algirdo Kestučio, Vytauto ir kitų gabių vadų, grūmėsi su Vokiečiais, kryžiuočiais, Totoriais, Rusais ir Lenkais ir juos įveikdama išplėtė Lietuvos sienas ligi Juodųjų jūrų. Lietuvos kariuomenė išsaugojo nepriklausomą Lietuvos valstybę ligi 16-to amžiaus antrosios pusės (1569 m.) kada Liubline įvyko pragaistiga Lietuvos tautai sąjunga, vadinamoji unija su Lenkais.

Nors po Liublino unijos Lietuva neprarado savo nepriklausomybės, ji tebeturėjo savo kariuomenę, kuri didžių karo vadų arba eimonių — Karolio Katkevičiaus, Sapiehos, Jonušo Radvilos — vadovaujama narsiai kovėsi su Švedais, Rusais, ir gynė nepriklausomybę nuo pačių sąjungininkų Lenkų, bet 17-to amžiaus pabaigoje Lietuvos kariuomenės savarankiškumas ėmė nykti kartu su Lietuvos valstybe ir laikinai ji dingo 18-to amžiaus pabaigoje 1795 m., kada Lietuvą paglemžė Rusija.

Nuo to laiko Lietuviai turėjo tarnauti savo priešui ir už jos gerovę savo kraują lieti. Bet Lietuviai tauta, kuri buvo sudariusi didelę valstybę ir galingą kariuomenę negalėjo žuti. Lietuviai ginklu priešinosi prijungiant ją prie Rusijos. Vėliau seka 1831 ir 1863 m. sukilimai. Pasekoje tų sukilimų, Lietuviai kareiviai buvo skaidomi į gilumą Rusijos. Tuo buvo 225 metų unija su Lenkais ir 121 metų Rusų vergija nustelbė Lietuvį tautą, nes vieni lenkino, kiti rusino ir pravoslavino. Bet Lietuviai tauta neprarado savo atsparumo, pati gimdėsi naujų vadovų, Kudirkas, Basanavičius, Valančius ir kitus, kurie vėl ėmė kelti nepriklausomybės atgavimo reikalą.

1914 m. pasaulinis karas Lietuvos tautai atnešė naują gaidynę, kurios pasiryžimo ir pasiaukojimo dėka vėl atnaujintas Europos žemėlapis, nors ir ne tokiuose rėmuose, kuriuose buvo senovės Lietuva. Pasaulinė audra Lietuvos teritoriją pavertė karo lauku, o jos tautiečius išblaškė: Rusai trėmė į rytus, Vokiečiai okupavę — į vakarus. Bet likusieji tėvynėje ir svetur ištremitieji Lietuviai jautė jog reikia ruoštis į valstybės atstatymo darbą. 1917 m. Rusų revoliucija sudarė patogią dirvą ne tik tremtinių bet ir Lietuvos karių tarpe. Kelių tukstančių karių tarpe buvo senesnių ir keletas šimtų jaunesnių karininkų, mokyklinės jaunūmės, kurie sugrįvus Rusų senajai tvarkai ir pasijutę laisvesni sykiu su Estais, Latviais, Ukrainais ir kitais stoji į savo tautos organizacinį darbą. Lietuvos karių ir jos visuomenės tikslas buvo — laisva Lietuva. Karo laukuose ir valstybės viduje Lietuviai pradėjo steigti savo komitetus ir kariuomenės dalis. Nors visos Rusų valdžios kludė kiek galėdamos tautiškų kariuomenių steigimą, tačiau Lietuviai, nežiūrėdami nei mirties pavojaus nei vargo, vis dėlto sudarė 4 atskirus pėstininkų batalionus. Buvo įsteigtas 1-mas raitininkų divizionas ir buvo norėta sudaryti visų ginklų rūšių atskirą diviziją, kuri su ginklais būtų gryžusi į savo tėvynę Lietuvą. Bet užėjęs bolševizmas sugriovė ir karių sąjungą ir privertė išsiskirstyti batalionus, nes Lietuviai nenorėjo stoti į raudonąją armiją ir dalyvauti Rusų namų kare. Išsiskirstę batalionai kariai pradėjo skverbtis pro Rusų ir Vokiečių frontą į Lietuvą, kuri 1918 m. Vasario 16 d. buvo Lietuvos Tarybos paskelbta nepriklausoma valstybe.

NAUJOSIOS LIETUVOS VALSTYBĖS ATSTATYMAS

Jau pirmaisiais didžiojo karo metais dalis Lietuvos buvo okupuota Vokiečių kariuomenės. 1915 m. buvo užimta ir likusioji dalis su Lietuvos sostine Vilniū.

1918 m. Vasario 16 dieną Taryba pasirašė my Rugsėjo 18-22 d. leido Lietuviams sušaukti konferenciją Vilniuje. Konferencijos rezoliucijoms vykdyti pati konferencija išrinko organą pavadintą: Lietuvos Taryba. Šios tarybos veikimą visais galimais būdais stengėsi trukdyti Vokiečių okupacinė valdžia, net neleidama paskelbti konferencijos nutarimų Lietuviškoje spaudoje. Tarybos žygiai nedavė apčiuopiamų vaisių, nes kiek Vokiečių karinė tiek civilinė valdžia į okupuotus kraštus žiūrėjo kaip į kraštus reikalingas Vokietijos sienoms išlyginti. Tačiau pasikeitus Vokietijos vidaus padėčiai Lietuvos

Tarybos siekiai buvo sėkmingai pradėti realizuoti.

1819 m. Vasario 16 d. Lietuvos pasirašė ir paskelbė aktą, kuriuo proklamuoja atstatyta nepriklausoma Lietuvos valstybė, sutvarkyta demokratiniais pagrindais su sostine Vilniuje ir atpalaiduota nuo ryšių kurie yra buvę su kitomis valstybėmis. Bet tuo paskelbimu dar nesibaigė Lietuvos valstybės atstatymo darbas. Lietuvos žemę reikėjo apvalyti nuo įvairių priešų, kurie Vokiečiams pralaimėjus karą ir pradėjus apleisti Lietuvos teritoriją, pradėjo skverbtis į Lietuvos žemes. Lietuvos Taryba neturėdama nei pinigų, nei ginklų, nei prityrusių karininkų, negalėjo greitai sudaryti reikalingos apsaugos, kuri buvo reikalinga pirmoje eilėje apsaugoti nuo krašte siautusius plėšikų vadinamų plenėkų, kurie krašte žudė gyventojus. Lapkričio 11 d. kada Vokietija pasirašė taikos paliaubų sutartį, Lietuvos Taryba Vilniuje sudarė pirmą Ministrų Kabinėtą ir apsaugos ministerijos štabą, kuris Lapkričio 23 d. išleido pirmąjį įsakymą, kuriuo įsteigiamas apsaugos ministerijos štabas ir įsakoma organizuoti 1-mą pėstininkų pulką. Tuo metu Vokiečių kariuomenė pradėjo trauktis iš fronto, o Rusų raudonoji kariuomenė ėmė veržtis į Lietuvą.

Lenkai ginklavosi Vilniuje, komunistai atvykė iš Rusijos kiršino vietos gyventojus prieš Lietuvos valdžią. Bet Vokiečiai Lietuviams vis vengė duoti ginklus ir leisti laisvą organizuotis. Nežiūrint į neapsakomus sunkumus ir kliūtis, valdžia pašaukė savanorius, kurie iškentėję okupacinės valdžios sunkumus ir skriaudas bei ištroškė laisvės burius plaukė į Vilnių, Alytų, Kauną, Kėdainius ir kitus miestus, kur buvo pradėtos kariuomenės užuomazgos.

1918 m. Gruodžio 17 d. 1 pėstininkų pulkas išsikėlė į Alytų baigti organizuotis. Pulke tuomet jau buvo 25 karininkai grįžę iš Rusų kariuomenės, 3 karo valdininkai ir 59 kareiviai savanoriai. Sausio 5 d. bolševikai užėmė Vilnių, ir Lietuvos vyriausybė persikėlė į Kauną. Lietuvos kariuomenės užuomazgai sustiprėjus, 1919 m. Sausio 15 d. paskelbta karininkų, karo valdininkų ir puskarininkų mobilizacija, o Vasario 13 d. — dveju metų naujokų šaukimas. Kariuomenė sparčiai auga. Kuopos virsta atskirais batalionais, batalionai išsivysto į pulkus. Greta pėstininkų pradėta organizuoti raitininkai, technikos dalys, artilerija, karo aviacija ir t.t.

Maža buvo surinkti vyrų pulkus. Reikėjo juos apginkluoti ir apmokyti. Ginklų truko, o mokyti irgi tebuvo laiko, nes bolševikai, užėmę Vilnių, pradėjo skverbtis gilyn į Lietuvos teritoriją. Vasario mėn. pradžioje jie pradėjo artintis prie Kauno, pro Kėdainius iš žemių ir pro Alytų iš pietų. Taigi užuot ėjus į pratimus, teko tuojau žygiuoti į karo lauką. Vasario 8 d. bolševikai puolė Kėdainius. Jiems užstoja kelią Panevėžio ir Kėdainių sričių apsaugos būriai ir privertė trauktis. Čia buvo Lietuvos jaunosios kariuomenės pirmasis krikštas. Tame prie Kėdainių su bolševikais susirėmė, kur priešė buvo žymiai gausesnės įjegos, žuvo pirmasis Lietuvos savanoris būrininkas Povilas Lukšys. Vasario 11 d. Lietuvius puolė bolševikai prie Sėtos. Čia Lietuviai paima 9 belaisvius ir daug grobio. Po šių kautynių bolševikai pasitraukė Ukmergės kryptimi ir tuo Kaunas liko apsaugotas tuo apsupimo. Tų pačių metų Vasario 9-13 d. bolševikai supdami Kauną iš kairės puolą Jėzną ir Alytų. Čia kaunasi Lietuviai suvestinė kuopa ir raitelių burys. Vasario 13 d. Lietuviai puolą Jėzną ir jį paima. Čia iškilmingai palaidojami pirmosios 2 p. pulko aukos.

Vasario 12 d. bolševikai pradėjo pulti Alytų. Čia teko ginti 1 p. pulkui. Gausiai priešė spaudžiamos pradėjo trauktis Lietuvį užtvoros. padėtis buvo sunki, nes buvo gauta žinių kad Vokiečių kariuomenė ne tik iš tame rajone turėto baro pasitraukė, bet ir iš Alytaus. Bolševikams supant Alytų Lietuviai pradėjo trauktis, bet pulko vadas karininkas Juozapavičius, norėdamas išgauti tik ką iš Kauno gautus taip reikalingus ir brangius ginklus, žūsta ant Nemuno tilto nuo priešų kulkos. Toliau karas su bolševikais vyksta sėkmingai. Pirmųjų narsių vyrų kraujas cementuoja Lietuvos kariuomenę. Gegužės mėn. viduryje Lietuvos kariuomenė užėmė Ukmergę, o 17-19 d. atvaduotas ir Panevėžys. Čia Lietuvos kariuomenės pėstininkų žygius lydi sava aviacija ir artilerija. Panevėžio operacija parodė kad Lietuviai jau pajėgia veikti savarankiškai. Tie laimėjimai labai pakėlė Lietuvos jaunųjų kariuomenės nuotaiką, nes buvo paimta daug grobio, kurį bolševikai traukiniu norėjo išsivežti.

(Bus daugiau)

• PELIŲ GAŠDINIMUI, vienas išradėjas ištobulino ir užpatentojo iš popieros padarytą katę, nutęptą žibanišiais dažais, taip kad ji žėrėtų tamsoje. Katės figura nukvepinta mėtų kvapnių, ko pelės labai nekečia.

LIETUVOS GIRIOSE

(PARAŠĖ S. MINCLOVAS — Vertė A. TARVYDAS ir S. TARVYDAS)

Dalykas einasi apie Jauną Kryžiuotį Vokietį, patekusį Lietuvį nelaisvėn ir įsimylėjusį į Lietuvaitę, dėl kurios jisai išsižada gryžti į savo šalį.

(Tęsinys iš pereito nr.)

XIV.

LIETUVIŲ NELAISVĖJE

Nuo smugio į galvą Albrechtui aptemo akys jam atrodė kad jis krinta į žvaigždėtą bedugnę. Antro smugio jis nebeįstėjo ir pavirto į sniegus. Keletą sekundžių jis dar jautė ant savo šarvų kažkieno kojas. Paskum tik sudėjavo ir visai nustojo sąmonės.

Po kurio laiko jis vėl sudėjavo ir atsimerkė. Išsiklausęs jis išgirdo keistus balsus ir nepažįstamą kalbą, po to vėl nustojo sąmonės. Tikėtai skaisčiai raudoni laurai ir nepažįstami kailiniai čia įstrigo jam į galvą.

Dalis žemaičių, kunigo įsakytai, liko laidoti žuvusiųjų ir įieškoti sužeistųjų.

Surinkę saviškių lavonus, pakūrė jie didelį laužą, į kurį žynys įmetė tiek meškos ir obšro nagų kiek buvo žuvusių, kad jie lengviau galėtų įsikabinti į dausus kalnelį. Neturėdami palaidų žemių, žemaičiai pelenus apmetė sniegu.

Vokiečių lavonus paliko jie varnoms ir vilkams sudoroti.

Nupynę iš karklų pintines, pritaistė jas tarp dviejų arklių ir, sudėję į jas sužeistuosius, nužgiavo Palangos linkui.

Ir Albrechtą ir kitus sužeistuosius Vokiečiai žemaičiai rupestingai slaugė: mat, jie galėjo praversti iškilniam aukojimui.

Gretutinėje prie Albrechto pintonėje gulėjo be sąmonės Liubartas; žaidžų jis neturėjo, tik-tai vietoje mėlynų akių bebuvu raudonos duobės: akys išdegė žarijose, į kurias jį parvertė Rudolfas.

Kai Albrechtas antrą kartą atvėrė akis, jis jau buvo nepažįstamoje troboje; aslos duobėje degė ugnis, čia daugiau, čia mažiau nušviesdama lubas. Langų troboje nebuvo.

Sios keistos trobos kertėje stovėjo paprastas baltas stalas. Pasienuose buvo margais kilimais dengti suoliai; sienose kabojo keisti ginklai, drabužiai ir kailių ryšuliai.

Albrechtas, nieko nesuprasdamas, žvelgė čia į vieną, čia į kitą daiktą, kol pamatė prie skrynios pasilenkusią dailią mergelę.

— Kas gi čia galų gale? — pratarė Albrechtas, ir jo paties balsas nemaža jį nustebino: jis buvo silpnutis ir vaikiškai skambėjo.

Mergelė išsitiesė ir apsižvalgė.

Ji buvo vidutinio ūgio, kokių septyniolikos-aštuoniolikos metų gražuolė; dvi storos garbinuotos gelsvos kasos buvo nusvirusios per pečius ant krutinės, kurią dengė balti, raudonais žitkeliomis išsiuvinėti, marškinėliai.

Nuostabumas jos veide veikiausiai pasikeitė šypsa. Mergaitė prisitartino prie Albrechto ir, pažvelgusi savo didelėm, lino žiedo spalvos akim, pasakė keletą žodžių, lyg kur girdėta Albrechtui kalba.

— Ką tu sakai? — paklausė Albrechtas, stengdamasis atsiminti kur jis būtų galėjęs girdėti tokią skambią kalbą.

Kai mergelė vėl pasakė keletą žodžių, prieš Albrechtą stėjo tamsios rusčios, siaurais langučiais pažnytelės vaizdas, tos pažnytelės kurioje jis dažnai melsdavosi su savo motina ir kur dvasininkas melsdavosi tokia kalba, kurioje buvo daug žodžių su dalelytėmis "is".

Jis godžiai gaudė kiekvieną nepažįstamosios mergelės žodį ir, pagaliau, įsitikino kad šios kalbos turima šiek tiek panašumo į Lotynišką.

Priešingoje sienoje atsivėrė durys, ir tarpdurėje šmėkstelėjo dviejų smalsuolių moterų galvos.

Kad ir kaip stengėsi Albrechtas, tačiau jokiū būdu negalėjo atsiminti kaip čia jo patekta tarp svetimųjų.

Mėgino jis atsikelti, bet tas tam nepasisekė: atsirėmęs kairiaja ranka, jis sudejavo iš skausmo, kurį pajuto sužeistame petyje.

Mergaitė atsargiai, neužgaudama jam sužeistojo peties, padėjo atsigulti.

— Danke . . . — vos bepasakė jis, dantis sukandęs, kad nesudejuotų.

Susirinkusios moterys nusikvatojo. Jų skaisčius augo, senesniosios kažką tarp savęs kuždėjosi, linguodamos galvas.

— Danki, danki! — kartojo keletas balsų, ir vėl visos nusikvatojo.

Vyrešniųjų pavyzdį sekdamas, taip pat kartojo ir maža geltonplaukė mergikė.

— Dankiu . . . Dankiu! — čeveravo ji, sukdamasi asloje ant vienos kojos.

Vėl nusikvatojo moters.

Mergelė, perišusi Albrechto petį, subarė jas, ir šios bežiurint išnyko.

— Ar aš nelaisvėje? — klausė Albrechtas, pradėjęs suprasti iš skaudamojo peties kas su juo dėjos. — O kame dėdė?

Mergelė, atkreipus veidą į tą šalį iš kuriosėjo balsas, klausėsi. Jos akys, rodos, buvo nukreiptos į Albrechto guolį, tačiau matė ir jo veidą. Jo aukštą kaklą dengė smulkios plaukų garbanos. Išblykusių ir kiek apšepusių savo veidu jis atrodė suvyrėjęs. Gal but, nei jo dėdė dabar iš karto nebūtų pažinęs savo sunėno, kuris neseniai tik geras pusbernis tebuvo. Matyt, žygis ir liga pagreitino jo brendimą.

Mergelė į jo kalbą atsiliepė Lietuviškai, ir jis vėl nesuprato ką ji sakė.

Tada ji, atsisėdus ant guolio krašto, ženklais ėmė aiškinti ir rodyti į žemę ir aplinkui save, kelis kart kartodama:

— Palanga, Palanga.

Albrechtas tuoj suprato kad jo Palangoje atsidurta belaisviu. Nebenuleisdamas nuo mergelės savo melsvų, kaip rugiagėlės, akių jis gaudė kiekvieną jos žodį. Pagaliau, ištraukęs iš po kailinio apklotą savo sveikąją ranką, parodė į mergelę.

— O tu kuo vardu? Kaip tu vadini? — pasakė jis, įvairiai kraipydamas Vokiškus žodžius, manydamas kad taip ji geriau suprastų.

Supratusi klausimą, mergelė šypsterėjo, ir pasirodė jos baltų dantukų krašteliai.

— Aliutė, — atsakė ji ir dar karta atkartojo kad jis geriau atsimintų jos vardą. — O kaip tavo vardas? — Paklausė ji, švelniai paliesdama ligonį.

— Albrecht . . .

— Al-brek-tas... Albrektas... — tęsiamai kartojo ji.

— Taip, taip... — šypsodamasis kinknojo sužeistasis.

— Mergelė apsidairė, ir jos veidas apsi-niaukė, lyg suakmenėjo.

Pažvelgė ir Albrechtas ir prie ugniaduobės pamatė žemo stogo, pečiuką, grobuoniškos povyzos inėjusį vyriškį. Jo rusvi plaukai buvo sušiuurę, giliai įdubusios akys reiškė drąsą ir energiją.

Tatai ir buvo pat Palangos kunigas. Aliutė atsistojo, bet nepriėjo prie jo, tikėtai į jo žodžius linktelėjo galva.

Kunigas pastebėjęs kad Albrechtas jau atsispekėjo ir žiūrį į jį, dėbelėjo savo kiauurai veriamu žvilgsniu, kuriame Albrechtas įskaitė neapykantą, ir jam pasidarė pikta ant sveikto.

Paskum kunigas pažvelgė vėl į mergelę ir, pasišaukęs ją prie savęs, ėmė kažką sakyti.

Albrechtas sekė kiekvieną jų judesį, tačiau kalbos nesuprato. Jis pastebėjo tik kad Aliutė šaltai laikėsi, stengdamasi nežiūrėti į akis sveičiui, kuris, nenuleisdamas nuo jos savo ugningų akių, karštai kažką pasakojė. Pagaliau, metęs vilkišką žvilgsnį į Albrechtą, kunigas išėjo pro duris, neuždaręs jų. Išpūdas saulutei, nublanko net židinio ugnis. Už slenkščio žaliavo jaunutė žolelė, kurią pamačius, jo širdyje gimė įvairios pajautos ir kažkoks ilgesys.

— Kas gi? Argi jau pavasaris? — sušuko jis, remdamasis sveikąja ranka. — Rodos, tik vakar mes snieguose kovojom. Ne, negali būti pavasaris . . . dar žiema tebėra!

Aliutė neigiamai papurtė galvą: jos rupestingame veide vėl pasirodė šypsma.

— Argi aš taip ilgai bučiau sirgęs?

Lietuvaitė tvirtinamai linktelėjo.

Albrechtas labai susijaudino. Nepasisekus Aliutei visko jam išaiškinti, ji atsargiai, bet varu privertė jį atsigulti.

Po kokių pusvalandžio Albrechtas, pajautęs didelį nuovargį, užmigo kietu miegu.

Bus daugiau)

SAVANORIŲ ŽYGIAI

Parašė PETRAS RUSECKAS
(Baudžiavos autorius)

SAVANORIŲ ŽYGIAI, I ir II tomiai, po 352 puslapius skaitymų ir 31 pusl. iliustracijų. Knygos didelio formato. Kaina kiekvienas knygos \$1.50 su persiuntimu. Bet abu tomu perkant gaunama už \$2.50.

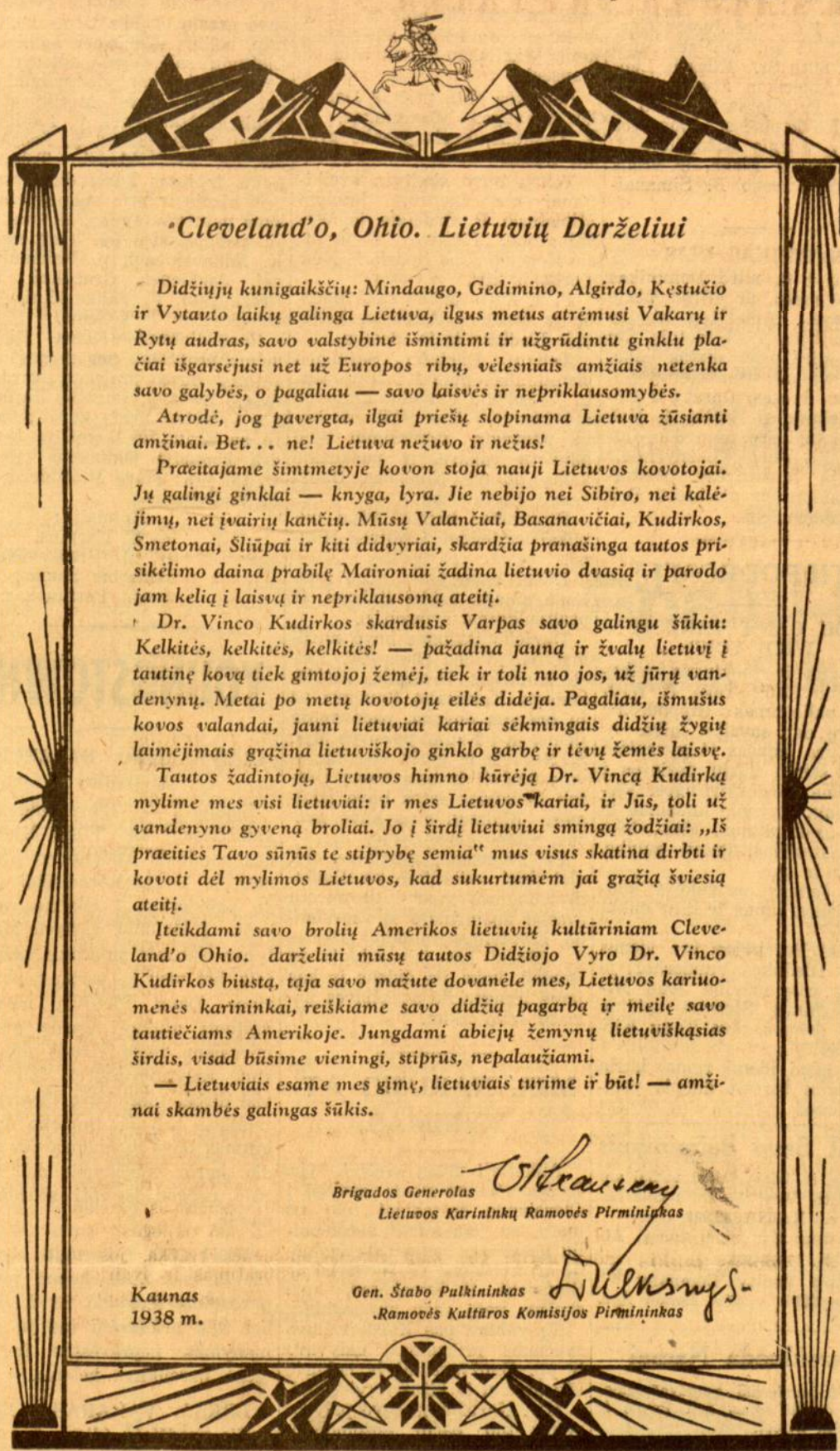
I TOMO turinys: 1. Lietuvos Kariuomenės kurimas ir kariai. 2. Pėstininkai. 3. Artillerija ir Aviacija. 4. Komendantūros. 5. Civiliai ir kariuomenė. 6. Žuvusiųjų karių, šaulių ir partizanų sąrašai.

II TOME yra šie skyriai: 1. Pėstininkai. 2. Raiteliai; 3. Partizanai ir šauliai; 4. Sanitarija; 5. Nelaisvėje; 6. Mirę ir žuvę kariai (papildomas sąrašas). Šiuose sąrašuose daugelis Amerikiečių Lietuvių ras žuvusių savo pažįstamų, giminių arba ir šiaip iš savo krašto žmonių.

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

LIETUVOS KARIUOMENĖS KARININKŲ RAMOVĖS AKTAS PARUŠTAS SĄRYSYJE SU PADOVANOJIMU CLEVELANDO LIETUVIŲ KULTŪRINIAM DARŽELIUI DR. KUDIRKOS BIUSTO, KURIS ATIDENGTA SPALIŲ 2, 1938 M.

"Cleveland'o, Ohio. Lietuvių Darželiui"

Didžiųjų kunigaikščių: Mindaugo, Gedimino, Algirdo, Kęstučio ir Vytauto laikų galinga Lietuva, ilgus metus atrėmusi Vakary ir Rytų audras, savo valstybine išmintimi ir užgrūdintu ginklu plačiai išgarsėjusi net už Europos ribų, vėlesniais amžiais netenka savo galybės, o pagaliau — savo laisvės ir nepriklausomybės.

Atrodė, jog pavergta, ilgai priešų slopinama Lietuva žūsianti amžinai. Bet... ne! Lietuva nežuvo ir nežus!

Praeitajame šimtmeityje kovon stoja nauji Lietuvos kovotojai. Jų galingi ginklai — knyga, lyra. Jie nebijo nei Sibiro, nei kalėjimų, nei įvairių kančių. Mūsų Valančiai, Basanavičiai, Kudirkos, Smetonai, Šliūpai ir kiti didvyriai, skardžia pranašinga tautos prisikėlimo daina prabilę Maironiai žadina lietuvių dvasią ir parodo jam kelią į laisvą ir nepriklausomą ateitį.

Dr. Vinco Kudirkos skardusis Varpas savo galingu žūkiu: Kelkitės, kelkitės, kelkitės! — pažadina jauną ir žvalų lietuvių tautinę kovą tiek gimtojoje žemėje, tiek ir toli nuo jos, už jūrų vandenynų. Metai po metų kovotojų eilės didėja. Pagaliau, išmušus kovos valandai, jauni lietuvių kariai sėkmingais didžiųjų žygių laimėjimais grąžina lietuviškojo ginklo garbę ir tėvų žemės laisvę.

Tautos žadintojų, Lietuvos himno kūrėjų Dr. Vincą Kudirką mylime mes visi lietuvių: ir mes Lietuvos kariai, ir Jūs, toli už vandenyno gyvenę broliai. Jo į širdį lietuviui sminga žodžiai: „Iš praeities Tavo sūnūs te stiprybę semia“ mus visus skatina dirbti ir kovoti dėl mylimos Lietuvos, kad sukurtumėm jai gražią šviesią ateitį.

Įteikdami savo brolių Amerikos lietuvių kultūriniam Cleveland'o Ohio. darželiui mūsų tautos Didžiojo Vyro Dr. Vinco Kudirkos biustą, taja savo mažute dovanėle mes, Lietuvos kariuomenės karininkai, reiškiamo savo didžiųjų pagarbą ir meilę savo tautiečiams Amerikoje. Jungdami abiejų žemynų lietuviškąsias širdis, visad būsim vieningi, stiprūs, nepalaužiami.

— Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būti! — amžinai skambės galingas žūkis.

Brigados Generolas
Lietuvos Karininkų Ramovės Pirmininkas

Gen. Štabo Pulkininkas
Ramovės Kultūros Komisijos Pirmininkas

Kaunas
1938 m.

LIETUVOS RUPESČIAI GERU DERLIUM

Lietuvos ukininkai vis dar negauna tokių didelių derlių kaip Danai ar Holandai, kurie iš žemės pagiegia ištraukti kiek tik ji gali duoti. Bet ir Lietuvos ukininkai jau beveik kasmet gauna tokius javų derlius kad jų pilnai užtenka savo krašto reikalamis ir dar lieka gerokas perteklius parduoti į užsienius.

Kadangi Lietuvos ekonominė gerovė daugiausia remiasi žemės ūkiu, tai ir vyriausybė rūpinasi remti ukininkus kad jie daugiau pagamintų žemės gėrybių. Deja, dažnai tenka paremti ne tik gamybos didinimą, bet ir gauto derliaus sukaudojimą. Pavyzdžiui, šymet gaunamas gana geras javų derlius. Ukininkai, reikalingi pinigų, tuoj pradėjo naujo derliaus javus pardavinėti. Javus pradėjo supirkinėti privatių pirklių labai žemomis kainomis, nes pasiūlymų daug, o pirkėjų mažai. Suprantama kad ukininkus apima nusivylimas kai jie savo praktikuoto darbo vaisius turi pigiai parduoti.

Taigi, vyriausybė tuojau atėjo ukininkams ir pagalbą pradėdama supirkinėti javus žymiai aukštesnėmis kainomis. Vyriausybė pavedė Lietukii supirkti žymiai didesnę kiekį javų negu reikia kariuomenei, ligoninėms, kalėjimams ir kitokioms įstaigoms. Javai perkami iškarto ir eksportui, nors išvežimui į užsienius šymet nėra palankių sąlygų. Mat, šymet daugelyje kraštų gautas geras derlius, ir todėl pasaulinėje rinkoje javams kainos yra žemesnės negu Lietuvoje. Taigi, mokamos už grūdus kainos yra gerokai didesnės negu tikimasi už juos užsienyje gauti. Išėina nuostolinga prekyba. Bet reikia sudaryti sąlygas kad ukininkai savo grūdų perteklius galėtų parduoti ir kad gautų įmanomą kainą.

Tiesa, vyriausybės nustatytos kainos yra dar kiek žemesnės negu kad buvo mokama pernai. Bet atsižvelgiant į pasaulinės rinkos kainas, jos yra gana aukštos, ir ukininkai jomis patenkinti.

Iš visų šių metų derliaus javų numatoma parduoti užsieniuose apie 2,400,000 centnerių: rugių 1,200,000 centn., kviečių 600,000 centn., miežių 300,000 centnerių. Pernykščio derliaus buvo eksportuota tik apie pusė to kiekio. Pernai javų derlius buvo menkesnis, bet kainos buvo aukštesnės, ir vyriausybei nereikėjo javų išvežimą remti primokėjimais.

Šymet yra gerokai pakilęs taip pat mėsos, sviesto, kiaušinių išvežimas. Šiems produktams kainos užsieniuose gana geros. Taip pat šymet užsieniuose gana geros kainos linams, o jų Lietuvoje gerai užderėjo.

"VELNIŲ TILTAS" NEMUNE

Nemune, ties Gastilionių k., Rumšiškių val., yra taip vadinamas "velnių tiltas", kur pilna akmenų. Pro juos ir dienos metu pavojinga su sieliais plaukti. Nemunas šymet buvo nusekęs, taigi tas "velnių tiltas" pasidarė dar pavojingesnis.

Tas "Velnių tiltas", kur iš Nemuno vagos kyšo daugybė didžiulių akmenų, buvo taip vadinamas iš senovės. Pavasarį ar vasaromis, kai pro Gastilionių kaimą plaukdavo laivai ar sieliai, tai tik retas kuris jų išvengdavo nelaimės. Akmenų apversdavo laivus ir žmones, kurie dažnai ten rasdavo sau kapus.

Jau prieš 80 metų sielininkai mėgino didžiulius akmenis iš Nemuno vagos išimti tačiau ten radę jų visą galybę, todėl savo darbo nebaigė.

Vienas senas žvejys pasakoja kad jis prieš 60—70 metų pažinojęs daug Gardino apelinčių sielininkų, kurių apie 20 prigrėję vien ties "velnių tiltu". Per didįjį karą ties ta vieta prigrėję keli Vokiečių kariai.

Kadangi "velnių tiltas" kliudo laivininkystei, prieš keletą metų jis buvo pradėtas ardyti. Vieni akmenys buvo nustumti į didesnę gelmę, o kiti visai išimti. Nuo 1932 metų iki dabar iš "velnių tilto" išimta daug akmenų, kurių dalis sunaudota kelių taisymui. Tokiu būdu "venių tiltas" kasmet nyksta, o upės vagoje atsiranda laisvų vietų sieliams ir garlaiviams plaukti.

PER TVORĄ PASIŽVALGIUS

SKRAJOJANTI TAIKA

Gerb. Pakštiranka Kauno Sekmadienyje štai kaip:

Kam patinka tasai taika nun linksniuoją visą laiką. Sukdamas kaimynui sprandą daro... taikos propagandą.

Jei kaimynas tik bagotas, tai dalija jį į šmotus. Vienas griebia, kits palaiko, na ir taip išgelbsti taiką.

O jeigu kam pikta buna, toksai kopia į tribūną, spjauja, kolioja ką nori kad... taika būtų padori.

Taigi dabar su ta taika elgias kaip su mažu vaiku. Lupa diržus susirietę ir vis liepia jai tylėti.

Taika bastosi po srietę ir neranda savo vietos. Ją tartum gatvės merginą kas panorai tas kankina.

Čemberlainas sugalvojo suvaidinti taikos herojų. Įsisėdo į lėktuvą ir kur reikia ten pribuvo.

O su juo skraidinta taika negalavo visą laiką. Sakė kad jai galva skauda ir begalo esą griaudu.

Ir ji neišėjo sausa, nes jos vargšės nieks neklauso. Davė migdančių miltelių.... taip pasiekė galą kelio.

Nei toliau jos nieks neklausė kur jai išeitis geriausia. Liepė jai ramiai sėdėti ir dar kaukė užsidėti.

Ak, taika, taika, taikelė tau į žandą kožnas skelia. Ką panorai tą apspardo ir vis gražiu tavo vardu.

SOVIETŲ ROLĖ ČEKO-SLOVAKIJOS BĖDOJE

Skaiciau gazetose kad sovietų rojus carukai, ilgai tylėję ir akis ištempę žiūrėję kas bus, dabar jau sakosi gatavi šokti prieš Hitlerį už Čekus, su kuriais turi apsigynimo sutartį.

Tai išėina šitokia istorija: o kai neuorama truksmadaris tynė, bails palenda po stalu, o kai kerštininkas sumuštas kitų sumuštas ir nugalėtas gali asloje, bails išlenda iš po stalo ir ima skerečiotis ir rėkauti:

"Kur tas, rupažė, aš jam padrosysiu! Duokim jam, vyrai!"

MANO DRAUGAS MATAS, iš Waterburio, nuvažiavęs į Lietuvą, pateko pas savo ubagų giminę, kur užpuolė jį utelės ir blusos, ir jis gavo pasivaikščioti tik patvarčiais ir patvoriais. Tai dabar parvažiavęs visiems skundžiasi kad Lietuvoje prasta.

O kodėl Lietuvos nepeikia—net dar giria — Čikagos socialistų choras, kuris kartu su tuo cicilikėliu Lietuvoje buvo? Choristai matė tikrą Lietuvą. Tam žmogeliui reiktų rausti iš gėdos, o ne cicilikų gazetose rašyti kur jis buvo....

SKAICIAU Dirvoje kad Sovietų rojun išgabenta labai daug odos iš Lietuvos, batams siuti. Taigi Lietuva pagalbės tiems basiakams žemišką rojų naikinti ir įsitaisyti kapitalistų dėvėjamus batus.

VIETINĖS ŽINIOS

PILIEČIŲ KLUBO VAKARUSKOS

Amerikos Lietuvių Piliečių Klube praėjusį penktadienį keturios dešimtkės suskaldytos ir viena penkinė, liko čielybėje niekieno nelaimėtos, ir šį penktadienį dar prisidės daugiau, tai bus net dešimtkės laimėjimų, tik reikia joms ateiti ir laimėti. Ir šiaip daug smagus laiko turėsit klube kur susieina daug pažįstamų senų ir jaunų vyrų ir moterų.

Taip pat pranešame kad sekantį antradienį, Lapkričio 11, bus Klubo susirinkimas; pagel-dajama kuoskaitlingiausio susirinkimo.

P. P. Muliolis, Prez.

ŠIMTAI LIETUVIŲ

vyrų ir moterų apžiūri puikius religiskus dalykus ir perkasi musų gražioje krautuvėje. Turim daugybę puikių Kalėdinų laiškų, atvirukų, šventų Stainelių, taipgi ražančių, rėmuose paveikslų, kryželių, stovyklių, maldaknygių ir tt. Darome visokius rėmus paveikslams sulyg užsakymo. (47)

HENNINGER'S
8809 Superior Av. Cleveland, O.

KELLER
SHOE REPAIRING

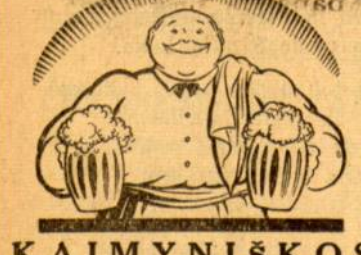
Geriausios Avalų Taisyimas
Taisome avalus geriausiomis mašinomis šioje miesto dalyje. Visą savo darbą garantuojame. Padarom avalus sulyg reikalo. Geriausios rūšies oda. (47)

8125 Superior Ave.
Lietuvių apgyventoje srityje.

O. H. BOULEE, M.D.

Aš esu baigęs Western Reserve Universitetą ir esu geros rūšies gydytojas, ne koks šundaktaris. Gydaū beveik visas ligas. Praktikuojau jau 40 metų. (47)

Room 206, 1011 Euclid Ave.
Valandos: Pirmad., Trečiad. ir Penktad. 2-4 ir 7-8.
Telef. CEDar 8411.

KAIMYNIŠKOS
UŽEIGOS

HANS' CAFE

Lunches, Sandwiches
Draught Beer
Sešios bowling alejos.
prie East 55th Street
5325-27 Superior Ave.
ENDicott 8908 (47)
JOHN SCHWEIZER, Prop.

ANSEL ROAD
CAFE

1066 Ansel Road
SMAGI LIETUVIŠKA
UŽEIGA
Degtinė — Alus — Vynai
Valgiai
Salės susirinkimams ir
baliukams
K. Nekrošius, Savininkas.

K. STONIS
RESTAURANT

Lietuviška ir Rusiška
Importuota Degtinė
Visoki Lietuviški valgiai.
Vieta kur sustoja kitų miestų
pravažiuojanti Lietuviai.
6824 Superior Ave.

A. WIRBICKAS

UŽLAIKO GRAŽIĄ DIDELĘ

LIETUVIŠKĄ UŽEIGĄ

Stiprus Alus — Degtinė — Vynas
17320 St. Clair Avenue
Kampas E. 174th St.

MIRIMAI

JUOZAS GARDINSKAS
(Joseph Hardyne)

Spalių 1 d. mirė Juozas Gardinskas, 52 m. amžiaus, nuo 1232 E. 80th St. Kiles iš Lenkijos. Amerikon atvyko 1908 metais. Palaidotas Spalių 5 d. Kalvarijos kapinėse. Pamaldas buvo Šv. Jurgio bažnyčioje.
Liko žmona Elena, ir brolis Vladas bei sesuo F. Simanaitienė.

DOMINIKAS ULIS

Spalių 1 d. mirė Dominikas Ulis, 56 metų, nuo 6703 Wade Park ave. Amerikon atvyko iš Žemaitijos 1913 metais. Jo žmona mirė prieš metus laiko.
Liko vaikai: Ona Getts, Benediktas, Juozas, Darata ir Edna. Palaidotas Spalių 4, Kalvarijos kapinėse. Pamaldas atsisbuvo Šv. Jurgio bažnyčioje.
Abiejų laidotuvių pasitar-navo laidotuvių direktorė Del-la Jakubauskienė.

HIPPODROME

"YOU CAN'T TAKE IT WITH YOU"

Smagus ir juokingas veika-las "You Can't Take It With You" paliekamas Hippodrome Theatre dar savaitę laiko.
Tai yra vaizdas iš gyvenimo dviejų šeimų kurių pažiūros ir gyvenimą labai skirtingos. Vien-a šeima gyvena linksmai ir visko pasitenkinus, kita visko jieško stengiasi įgauti galybę, pinigų ir tt.
Tos šeimos susivaidija kuomet vienos sunus ir kitų duk-tė įsimyli.
Lionel Barrimore yra vienos šeimos Diedukas Vanderhof, jo anukės rolė vaidina Jean Arthur. James Stewart vaidina antros šeimos tėvo Tony Kirby role.

Tai labai įdomi filma, kurią matydami turėsit didelio pasi-tenkinimo.

BUKIT SAVO ŠEIMINIKAIS

Vienos ir dviejų šeimų namai ant vieno loto, West 53 st., netoli Lorain ave. KAINA \$2,500.
Taipgi daug kitų pigių namų. At-silankyk pamatyti.

Papp Realty Company
MEIrose 5814 4744 Lorain Ave.

Parsiduoda Namai

\$1200—5 kambariai, maudyne, skle-pas, didelis lotas, arti Payne ir E. 49th Street.
\$2750—8 kambariai, maudyne, fur-nasas, slate stogas; Hough E. 59 St. Reikia įnešti tik \$275 cash.
\$2750—9 kambariai, 2 šeimų, mau-dyne, furnasas, garadzius; St. Clair-E. 68 St. \$275 įnešimo.
\$3000—7 kambarių, maudyne, Hol-land furnace, slate stogas; St. Clair-E. 82 St. Pusė įnešimo.
\$5300—10 kambarių, 2 šeimų, gara-dzius; šiaurė nuo St. Clair ir E. 118 st. Kąstavo \$10,000; reikia parduoti išdaliniui turto. Nesą \$80.

McKENNA
1383 E. 55 St. HE. 5282
Residence MU 4285

PYTHIAS
CAFE

LIETUVIŠKA UŽEIGA
231 EAST 156 STREET
(Netoli Euclid Beach Parko)

ALUS — DEGTINĖ
UŽKANDŽIAI

ŠOKIAI IR GERA MUZIKA
Penktadienio ir šeštadienio vakarais
J. Verbyla ir A. Čiutelė
savininkai.

BLACK CAT
CAFE

• Night Club •
4058 ST. CLAIR AVE.
(Atdara iki 2:30 ryto)

Šeštadieniais Vištenos
vakariene 35c.

Muzika Penktadienio ir šeštadienio vakarais

Muzika: Penktadienio ir šeštadienio vakarais.

JUZĖ ir ANTANAS ČIAPAI, Sav.

PAMINKLO ATIDEN-GIMO IŠKILMĖS

(Pabaiga nuo 8-to pusl.)

pudingai kalbėjo apie Kudirką ir kitus. Jo kalbos susirinkus kelių tukstančių minia atidžiai klausėsi.

Ramovės aktą priėmė Darže-lio Sąjungos pirmininkas, P. V. Česnulis, kuris pasakė gra-žią kalbą.

Toliau buvo skaityta sveiki-nimai nuo Lietuvos Igalio-ti Ministerio P. Žadeikio iš Wa-shingtono, Lietuvos Generali-nio Konsulo Jono Budrio iš New Yorko ir kiti.

P. J. Žuris dabar sakė ilges-nę ir platesnę Anglišką kalbą apie Kudirką ir jo idealus.

Toliau, Darželio Sąjungos pirmininkas perstatė kitų tau-tų kultūrinių darželių atstovus atvykusius į šias iškilmes, bu-vo padaryta pranešimai apie banketą vakare, ir paskutinę kalbą pasakė Konsulas Dau-žvardis Lietuviškai.

Programas baigėsi visai pu-blikai sugiedant Lietuvos Him-ną.

Diena buvo puiki, visų nuo-taika smagi, veidai linksmi, iš pasitenkinimo šypsantis.

Darželio iškilmės buvo nufil-muotos. Vieną filmą Dr. Vin-co Kudirkos Draugija, atsidė-kodama Karininkų Ramovei už jų brangią dovaną, padovanoja jiems, ja į Kauną parsiveš Mjr. S. Narušis ir galės visi Lietu-voje matyti ir patį musų Dar-želį ir kokios jame buvo iškil-mės. Kadangi oras buvo gra-žus, filma gerai išėjo.

Po programo, gražioje ore, visi ilgai vaikščiojo po Dar-želį, kalbėjosi, ypač kitų miestų svečiai apžiūrino šį Clevelan-do Lietuvių paminklinį Dar-želį. Mažai kas įsivaizduoja tą Darželį, koks jis didelis ir kas jame įrengta iki atvažiuos pa-mato savo akim.

MJR. NARUŠIO AT-VYKIMAS

Aukštieji mūsų svečiai, Mjr. S. Narušis su ponia atvyko į Clevelandą šeštadienį tuoj po pietų, su jais kartu automobi-liu atvažiuavo ponios: Trečjokie-nė ir Lelešienė iš Newarko ir Sinusienė iš Brooklyno, kuri svečius vežė savo automobiliu.

Tą vakarą pas Karpis buvo svečiams priėmimas, dalyvavo ir pp. Daužvardžiai ir nekurie kiti svečiai iš kitur ir vietiniai.

Mjr. Narušis su savo palydo-vėmis tuo pačiu automobiliu pirmadienį išvažiavo Chicago linkui, užsukant ir į Tabor Far-mą pas pp. Bačiūnus.

Prieš išvažiuojant iš Clevelando, Mjr. Narušis padarė vi-zitą Clevelando miesto mayo-rui Burton. Ponas Burton jį priėmė, paprašė pasirašyti jo žymių svečių knygoje, ir pa-rodė savo iš Palangos burmis-tro gautą gintarinę rašalinę, kurią laiko savo kabinete ir ja didžiuojasi.

Tikras nuoširdus Lietuvis ir kalbus, neišdidus, Mjr. Narušis paliko Clevelandiečiuose gražų įspūdį.

"Dirvai" išsirašyti nereikia laukti pradžios metų—įdėkit į laišką \$2 ir "Dirva" lankys jus ištisą metą.

Reikia Jums
ANGLIES?

UŽSISAKYKIT DABAR!
Geros rūšies anglis sulyg jusų pasirinkimo, pristato-ma į namus greitai, kainos visai žemos. Užsakyti ga-lit telefonu arba laišku.

Anna Pongonis
1076 East 78th Street
Telefonas ENDicott 2562

Jaunavedžių Žiniai

Šliubiniai žiedai, vestuvėms dova-nos ir kitokios reikmenys.
Ateikit pamatyti ir pasirinkti, pirm ne-gu eisit kitur.
Laikrodžių ir laikro-dėlių taisymo spe-cialistas.
Kainos žemos. Duodu išsimokėjimu.

I. SAMAS JEWELRY

6704 Superior Avenue

PADEKA DARBI-NINKAMS

Dr. Vinco Kudirkos Draugi-jos Paminklo komisija reiškia savo gražią padėką tiems kurie taip uoliai darbavosi bankete Lietuvių salėje sekmadienį.

Vyriausiai banketo šeiminin-kei ponai Marei Miščikienei, Paulinai Štaupienei, p. Lapins-kienei, p. Akelienei, p. Žebrie-nei, p. Vilčinskienei. Toliau, tiems ir toms kurie darbavosi prie biznio ir prie stalų: pane-lėms patarnautojoms, skautams jų padėjėjams, pp. Grigienei, K. Miliauskienei, p. Vaičiūnie-nei, Jackienei, Gražuliui, V. Brazauskui, F. Saukevičiui, A. Danisevičiui ir kitiems.

Spausdintame šioms iškil-mėms programė per neapsižiū-rėjimą buvo praleista vardai dviejų asmenų, Darželio Sąjun-gos valdybos narių kurie suda-rė su draugijos komisija ben-drą komisiją iškilmėms reng-ti, tai yra: Marė Miščikienė ir P. V. Česnulis.

Komisija:
K. S. Karpis,
A. M. Praškevičius,
Izidorius Samas,
Jonas Petrauskas.

YOUNGSTOWN

CLEVELANDO DARŽELIO IŠKILMĖS

Spalių 2 d., Clevelande ap-vaikščiojant Dr. Vinco Kudir-kos paminklo atidengimo iškil-mes, ir Youngstowniečiai ga-vo pakvietimą į iškilmes pri-buti. Į iškilmes važiuavo Mar-tynas Subonis su kitais veike-jais, bet visų jų vardų nepaty-riau. Daug Lietuvių norėjo važiuoti atiduoti garbę senai mirusiam mūsų tautos didvy-riui, rašytojui-poetui, bet ne visi dirbą, taigi buvo labai pa-tenkinti kad, iš Darželio pro-gramas buvo duodamas per ra-dio, kurio svarbiausią dalį tu-rėjo progos, išgirsti sėdėdami namie.

NEIVYKO. Dirvoje buvo rašyta kad SLA. kuopa turės parengimą Rugsėjo 25 d., bet dėl tulų priežasčių tas jų su-manymas nepravestas ir tą dieną parengimo nebuvo.

LRKSA. VAKARAS. Lap-kričio pradžioje (diena dar ne-žinoma) LRKSA. kuopa sta-tys scenoje linksmą komedią, kurią atliks gabūs scenos mė-gėjai iš Clevelando.

MIRĖ, SERGA. Spalių 1 d. buvo palaidotas Jonas Skati-kas (Scott-Penny) su bažnyti-nėmis apeigomis. Mirė auto-mobilio nelaimėje. Buvo 52 m. amžiaus. Paliko seną tėvelį ir brolius dideliame nuliudime.

Vincas Markauskas serga ke-linta savaitę laiko ir randasi ligoninėje. Jau eina geryn ir jo tėveliai turi viltį kad grei-tai sugrįš į namus sveikas.

DARBAI. Sunku teisingai pasakyt apie musų miesto dirb-tuves, nes visos yra didelės ir tokiu būdu vienas departmen-tas dirba, o kiti visai nedirba. Bet galima drąsiai sakyti kad bedarbė viešpatauja ir žmonės yra suvargę. Išsikalbėjus su biznieriiais apie jų apivartą, vi-si sako kad jų pajamos maži-nasi. Tai kas gali būti geres-niu ženklų bedarbės?

St. Gelė.

Dirva dabar yra pigiausias darbininko liuoslaikio drau-gas; platinkit ją tarp savų.

Skautų Dalis

Skyrių veda Sk. Vyt. Vyr. Sklt. J. Jurgelis

"Tebunie tavo valia kaip tempė įtempta."
(Skautų įsakymas 5-tas)

DR. V. KUDIRKOS SKAUTŲ VYČIŲ EGZAMINAI IR IŽODIS

Šeštadienis.... Tylus ir ma-lonus, kiek vėsokas vakaras... Jau 8 valanda, pradeda rinktis skautai.... Jų veidai ir visos išorinis stovis papuostas tru-putelį baimės ir džiaugsmo. Taip, juk šį vakarą stovs prieš savo vadus ir žymius Clevelan-do visuomenės veikėjus ir pa-rodys ką jie per tą trumpą lai-ką išmoko skautijai. Šiandien ne tik pereis per visus egzami-nuotojus su įvairiais klausimai-s, bet taip pat pergyvens tą momentą, tą ryžtingą mo-mentą kuris privalomas kiek-vienam skautui. Nors tapsim skaitais vyčiais, bet vis tik ta žmogiška baimė, tas instink-tas kankina mus kaip mes at-sakinėsim jiems ir ar aš atsa-kęs tikrai busiu skautu, tuo Dievo, Tėvynės ir Artimo gy-nėju ir argi aš tikrai esu ver-tas juo būti? Juk tai gražus tikslas, didelis ir sunkus dar-bas; ar aš išstėsiu ir busiu ver-tas tuo vardo? Taip....

ryžuosiu ir stoju prieš savo va-dus ir žymius veikėjus, sakau visa tai atvirai kas iš manęs yra reikalaujama.

Aš žinau ir moku, bet vis dar man rodos aš ne viską tvirtai žinau, dar neturiu tiek gabu-mo kokių turi skautai. Pirmas žingsnis, pirmas klausimas ir pagaliau budėjimas, o po jo jau ir įžodis. Kaip aš jaučiuo-si apsaityti negaliu, rodos dži-gu, klaiku, rodos visa ganta keičiasi, bet aš tvirtas savyje, tvirtas viso pasaulio skautijai, stoviu šalia jų su šūkiu "Vis budžių".

Dabar jau esu skautas vy-tis, nuo dabar jau dirbsiu ir ki-tiems padėsiu, stengsiuos nie-kuomet neperžengti skautų įsa-kymų ir įstatymų, turėsiu vi-suomet Dievą, Tėvynę ir Ar-timo meilę širdyje, nors man reiktų labiausia nulišti ar nu-kentėti.

Už visa tai—kad dabar esu skautas turiu padėkoti patiems vadams ir šiems visuomenės veikėjams: svečiui Mjr. S. Na-rušui, Konsului P. Daužvar-džiui, K. S. Karpui, J. J. Ba-čiūnui, Alekui Baniui, Izido-riui Samui.

Štai, Jurgis Mačys, K. Sa-vickas, P. Sukys, J. Alavočius, A. Bartulis ir L. Lincevičius, nuo šios dienos jau skaitomi tikrais skautais vyčiais ir va-dais skautų kurimosi Clevelan-de.

Tat žengsime toliau ir ru-pinsimės kad Clevelando Lie-tuviai suprastų mus, remtų ir kad skautizmas čia įsistiprin-tų, jaunimas susijungtų, o vė-liau kad ši ideja paplistų pla-čiau Amerikoje, kur tik randa-si Lietuvį.

tė), P. Sukys, O. Dovidenkai-tė, J. Visockas, A. Zarembe-nė (Sukytė), K. Savickas ir A. Lincevičiūtė. Režisiorius Sa-rafinas Telksnys.

Dainuos: Rožė Lukoševičiū-tė, J. Mačys, J. Roversteinas, S. Kučinskaitė, akompanistė — Jeannette Jankauskaitė.

Kalbės — P. J. Žuris, Dr. S. T. Amašaitis.

Akordionu gros Jonas Drasu-tis.

Po programo šokiams gros J. Apanačio orkestras.

JIEŠKAU APSIVEDIMUI
vyro tarp 40 ir 50 m., rimto, blaivaus, apsišvietusio, Ameri-ko piliečio, turi mokėti valdy-ti automobilį ir susikalbėti An-gliškai. Aš turiu biznį, pini-gai nereikalingi. Vietiniai ga-li atsilankyti susipažinti, iš ki-tur gali rašyti laišką. (39)

Ona Gerbutavičienė
6718 St. Clair Av. Cleveland, O.

The Cleveland Trust Company

Randasi ant Euclid Avenue ir East 9th Street ir Jusų Kaimynystėje Didžiajam Clevelande ir Apielinkėse

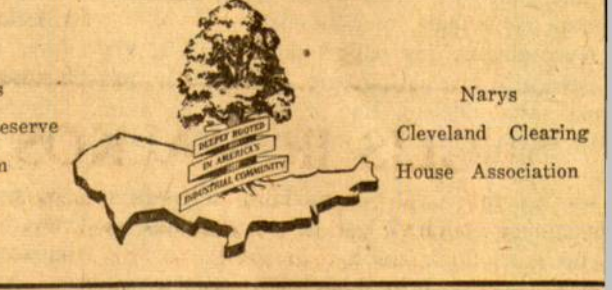
SUTRAUKTA APYSKAITA STOVIO RUGS. 30, 1938

TURTAS

Pinigai Rankose ir Bankuose	\$ 113,749,950.17
United States Government obligacijos, tiesioginiai ir pinigai garantuotos	99,082,807.35
State, Municipal ir Kiti Bondsai ir In-vestmentai, ir Akcijos Federal Re-serve Banke, be Rezervų	13,943,281.90
Paskolos, Diskontai ir Išdavimai, be Rezervų	124,411,365.95
Bankiniai Namai	5,854,898.65
Kitokis Nejudamas Turtas, be Rezervų	11,098,463.40
Nuosimčiai ir Suėję Pelnai ir k. šaltiniai	3,067,063.99
Kustomerių Atsakomybė už šio Banko Atliekamus Kredito Laiškus ir kt...	1,210,349.99
Viso	\$372,418,181.40

ATSAKOMYBĖ

Kapitalo Notos.....	\$ 13,936,500.00
(Atsako už Depozitus ir Kitą Turta)	
Kapitalo Stock	13,800,000.00
Perviršis ir Nepadalinti	
Pelnai	4,817,412.10
Rezervas Netikėtumams	113,240.52
Rezervas Taksams, Nuosimčiams, etc...	32,588,152.62
DEPOZITAI	
Pareikalavimui	\$145,510,645.95
Ilgalaikiniai	168,708,299.19
Estate Trust Department (Preferred)	11,512,101.10
Corporate Trust Department (Preferred)	9,264,050.58
Kitokia Atsakomybė	334,995,096.82
Paimti Kredito Laiškai Atlikimui	1,971,414.05
Kustomeriams	1,210,349.99
Viso	\$372,418,181.40

P. J. KERSIS

809 Society for Savings Bldg.
Telefonas: Ofiso M4in 1773 Namų KEnmore 4740-W

Norėdami pigiai pirkti namus mieste ar priemiesčiuose, kreipki-tės į mane, gausit už pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairios apdraudos-insurance reikaluose.
Perku ir parduodu bankines knygeles, sutaisau paskolas pirmo mortgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreip-ki-tės į mane telefonu arba asmeniškai.

EVA'S

Dry Cleaning

Senas Drapanas padarom kaip naujas, išvalom ir sutaisom.

EVA PETRAITIS

6702 Superior Ave.
CLEVELAND, OHIO

LIETUVIŠKA DUONKEPYKLA

NEW DEAL BAKERY

PRANAS KUNCAITIS, Savininkas

4023 E. 141 STREET Telefonas WASH. 3227

DUONKEPIS SU DAUG METŲ PATYRIMO.

Kepam skanią Lietuvišką Ruginę Duoną, taipgi šviesią ir baltą Duoną, visokius Pyragaičius-Keksus, Tortus ir Pyragus Vestuvėms, Baliams ir privatiškiems nani-niams pokiliams. Kreipkitės asmeniškai, arba laišku ar telefonu.

Pristatom tiesiog į namus, į jūsų maisto parduotuves ir visur.

VISADA KLAUSKIT NEW DEAL DUONOS

LIETUVOJE RAMI IR KURVINGA NUOTAIKA

KAUNAS. — Neseniai Kaune įvyko apskričių viršininkų suvažiavimas, kur buvo padaryta įvairiais klausimais pranešimai. Vidaus reikalų ministeris Plk. Leonas suteikė paaiškinimų spaudai kai kuriais aktualiais klausimais, pasiremdamas tais pranešimais. Ministeris nurodė kad krašto politinė padėtis yra sustiprėjusi. Kairioji visuomenės dalis daugiausia solidarizuojasi su tautine srove ir, galima sakyti, jokio opozicinio veikimo neberodo, o dešinėj — aktingesnio pasipriešinimo vyrausybės politikai bent tuo tarpu taip pat nereikia. Visame krašte viešpatuoja ramumas ir kurybinio darbo nuotaika.

Ukininkų ir lauko darbininkų reikalai. Šymet ukininkija yra patenkinta geru derliu ir nustatytomis tvirtomis grūdų kainomis. Prieš kainų nustatymą kai kuriuose rajonuose ukininkai rugių centnerį turėjo parduoti po 6 litus, o dabar gauna po 8—10 litų.

Labiausia ukininkai nusiskundžia darbininkais, ypač jų žemu moraliniu stoviu. Darbininkai neišbūna iki sutarto laiko, jiems trūksta darbštumo, sąžiningumo, drausmės, ir tt.

— Kaimo darbininkai yra mūsų darbo rankų didžiausias šaltinis, — sako Ministeris Plk. Leonas. — Iš to šaltinio darbo įėjimą semiasi tiek kaimas, tiek miestas. Tat čia ir išskyla gyvas reikalas labiau susirūpinti darbo įėjimo reguliavimu. To ypač pageidauja ukininkai. Vyriausybė šiuo klausimu taip pat yra nebe nuo šiandien susidomėjusi. Jau buvo imtasi kai kurių priemonių darbininkams sulaikyti kaime, užkirsti keliui bėgti į miestus. Tačiau, tos priemonės, sakysim, darbo knygelių įvedimas, iki šiol pageidaujama vaisių nedavė. Dabar įsiekta kitokių būdų.

DARBININKŲ APDRAUDA NUO NELAIMIŲ
Draudime nuo nelaimingų atsitikimų kaimo darbininkai bus suliginti su miestų darbininkais.

SKAITYKIT!

“Dirvos” Administracijoje galite gauti šiuos laikraščius
“VIENYBĖ”,
“MARGUTIS”,
“AMERIKOS LIETUVIS”

ANGLIS IR MALKOS

NELAIK — pirkit sau kurą — anglis ir malkas — dabar, nes DABAR kainos yra žemesnės negu bus žiemos metu — dabar gausit greitą patarnavimą — ir atėjus staigiams šalčiams reliktumet be anglies.

K O M E R

Wood & Coal Company
(Lietuviai)

1409 East 92nd Street
Telef. Garf. 2921

APDRAUDOS REIKALAI

Mes esame pasiręmę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todėl pirmiau šaukite mus negu ugniagesius (fire-monius).

P. P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate ir Apdraudos Agentūra

6606 Superior Ave. Cleveland Henderson 6729

Nikodemus A. Wilkelis

Laisnuotas Laidotuvių Direktorius
IR BALSAMUOTOJAS

6522 Superior Ave. Henderson 9292

The Wilkelis Furniture Co.

Rakandų Krautuvė

6307-11 Superior Ave. ENDICOTT 2343
N. A. WILKELIS JURGIS ARBUCKAS
Savininkas Vedėjas

NAUJAUSIOS ŽINIOS IŠ LIETUVOS

SVARTOMAS NAUJAS ŽEMĖS VALDYMO ĮSTATYMO PROJEKTAS.

KAUNAS, Rugsėjo 27 dien. Šiomis dienomis vyriausybė įteikė Seimui svarstyt žemės valdymui tvarkyti įstatymo projektą. Numatoma, kad žemei įgyti reikės žemės Ukio Ministro leidimo. Ukiai negalės būti skaldomi mažesniais, kaip 6 hektarų. Nesugebanti ukininkauti numatoma šalinti.

SVARSTYTI AKTUALIEJI KRAŠTO REIKALAI.

KAUNAS, Rugsėjo 23 dien. Ministrų Taryba, Prezidentui pirmininkaujant, ir dalyvaujant Klaipėdos Gubernatoriui, svarstė aktualiuosius krašto reikalus.

ISKILMINGAI SVENCIAMA DERLIAUS SVENTĖ.

KAUNAS, Rugsėjo 25 dien. Derliaus šventėje, Sakiuose, dalyvavo Ministras Pirmininkas Mironas ir Šv. Min. Tonkunas. Rokiškio derliaus šventėje dalyvavo žemės Ukio Ministras Tubelis ir Seimo Vicepirmininkas Gilvydis (pereitą vasarą lankęsis Amerikoje.)

LIETUVA TAUTŲ SĄJUNGOJ PRITARIA BRITŲ PASIULYMAIS.

KAUNAS, Rugsėjo 24 dien. Tautų Sąjungos šeštosios komisijos posėdyje Lietuvos Ministras Paryžiu, Petras Klimas, pakartojo pritarimą Britų pasiulymams dėl 16 straipsnio.

GRIZO UŽSIENIŲ REIKALŲ MINISTRAS.

KAUNAS, Rugsėjo 26 dien. Iš Ženevos grįžo Lietuvos Užsieny Reikalų Ministras Stasys Lozoraitis.

LIETUVOS GEN. KONSULATO PAKVITAVIMAS NR. 12.

Lietuvos Gen. Konsulato gautos aukos Apsigynimo Fondui:

1. Brooklyn, N. Y., Dariaus Girėno Klubas per pirmininką p. Bronių Mockų \$50.00
 2. Los Angeles, Calif. lietuviai per A. Babicą 10.78
 3. Montreal, Canada, p. Vaidala-Smith Vilniui Vaduoti Sąjungai per kun. J. Bobiną 150.00
 4. Worcester, Mass. VVS-ga, Šv. Kazimiero Dr-ja, Šv. Jurgio Dr-ja, Birutės Dr-ja, SLA 318 kuopa, per J. Mozuraitį 100.00
- Viso \$310.78

DELLA C. JAKUBS

(JAKUBAUSKIENE—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

Vežimai ligoniams pervežimui į ligonbučius. Kambariai pašarvojimui leidžiama naudoti nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE ENDICOTT 1762

Dabar Jau Laikas

Pas mus rasit puikių naujų rudeninių Skrybėlių, Siutų, Marškinų ir Šiltų Apatinių

VYRAMS IR VAIKINAMS
naujos Rudeninės
SKRYBĖLĖS
visokių stilių ir spalvų
\$1.95 — \$2.95 — \$3.95
Specialis Išpardavimas
VYRIŠKI VILNONIAI
SIUTAI 19⁵⁰
su dvejom kelnėm.
Reguliariai verti \$25.00.

DYKAI Eagle Stamps su kožu pirkiniai už 10 centų ir aukščiau **DYKAI**
Pas mus galite iškeisti savo Stampų knygeles į prekes.

THE KRAMER & REICH CO.

7002 Superior Ave. Kampas Giddings Rd.

PRAŠO BALSUOTI UŽ ONE MILL CLEVELAND SCHOOL LEVY

Lapkričio 8 d. balsavimuose miesto gyventojams bus patiekta užgirti atnaujinimas one mill school levy, mokyklų operavimo tikslams. 1928 metais tas buvo pratęsta 5 metams iki 1933 metų. Tas patiekė apie \$1,200,000 pinigų reikalingų mokyklų veikimo palaikymui. Tas reiškia tik po \$1 nuo tukstančio dolarių nuosavybės vertės, arba \$3 metuose nuo namo verto \$3,000. Tas palengvins mokyklų reikalų vedimą ir aprūpins jūsų vaikus geresniu aptarnavimu mokyklose.

Atminkit kad šiuo neprašoma užsidėti naujų taksų, bet panaujinti iki šiol mokėtą mažą dalelę. Iki šiol tas nebuvo atmetama. Ta suma reikalinga kas penki metai leisti balsuotojams panaujinti.

Tą sumą panaujinus, jūsų taksai nepasididina, bet pasilieka tokie kaip iki šiolei buvo. Mokyklos tuomi negaus nei daugiau pinigų, tik tiek kiek iki šiol gauna.

Jūsų vaikų užlaikymas gerore sveikatoje tinkamai užlaikant ir operuojant mokyklas yra taip pat svarbus kaip ir pats mokymas. Tą levy atmetus, daug kas mokyklų veikime būtų apmažinta ir nekurie dabar vykdomi dalykai turėtų būti sulaikyti. Tai yra mokyklos dispensarijos, dantų klinikos, fizinio mokslo ir atletikos veikimas, ir specialūs dalykai kaip menas, muzika, žurnaliz-

mas ir drama. Tų dalykų finansavimui reikalingi šie taksai bėgyje sekančių penkių metų.

Nuo šito priklauso mūsų visų mokyklų ir net paties miesto progresas.

Lapkričio 8 d. jums bus patiekta balsavimui šis mokyklų levy ir pasitikime kad parensit. Darykit tą vardan 136,000 mokinių lankančių Clevelando miesto palaikomas mokyklas. Balsuokit “FOR” paėmę mokyklos reikalus skirtą balsavimo lakšteli.

The One Mill Cleveland School Levy Committee
312 Auditorium Bldg.
Roy T. Deal, Chairman.

“MES BE VILNIAUS NENURISIM!”

Visi į Vilniaus Užgrobimo minėjimą!

Spalių-Oct. 9 d. Lietuvių Salėje 5 val. vak.

Prieš 20 metų mūsų Tautai nušvito skaisčius spindulys, nes 1918 m. Vasario 16 dieną Lietuva pasiskelbė nepriklausoma. Bet tik porai metų praėjus, Spalių 9 dieną nuo Lietuvos atplėstas trečdalis su sostine Vilniū.

Dabar kiekvienais metais Spalių 9 dieną visa Lietuvių Tauta visame pasaulyje tą skaudžią valandą mini ir rodo pasiryžimą savo istorišką sostinę atgauti. Tat Lietuviai, Lietuvis, jeigu tu myli savo kraštą ir galiesi netekus Vilniaus tai butinai atsilankyk į Ruošiamą Spalių 9-tos Vilniaus užgrobimo minėjimą!

1. KALBAS SAKYS: P. J. ŽURIS — DR. S. T. TAMOŠAITIS
 2. VAIDINIMAS — gražus scenos veikalas “ŠAULIŠKA MEILĖ”
 3. DAINUOS: SOFIA KUČINSKAITE, ROŽE LUKOSEVIČIUTĖ, JULIUS KRASNICKAS, JURGIS ROVERSTEINAS, JURGIS MACYS. Akompanistė Jeanette Jankauskas.
 4. AKORDIONISTAS — JONAS DRASUTIS, ir kiti.
- Po programo — šokiai ir žaidimai.

IŽANGA 25c. Gros J. Apšoničio Orkestras.
Vilniui Vaduoti Sąjungos Clevelando Skyriaus Valdyba.

IGALIOJIMAI

reikalingi Lietuvoje pirkti, pardavimui, valdymui žemių ir kitokio turto.

K. S. KARPIUS

Registruotas Lietuvos Konsulate Notaras.

Rašykite laiškais arba atsilankykite asmeniškai.

“DIRVA”

6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio

TELEFONU PASIEKS JUS Geros Naujienos APIE JUSU DARBĄ

• Jeigu jieskote darbo, yra labai svarbu kad darbdavis galėtų jus lengvai pasiekti. Geriausias tam budas yra turėti namuose telefoną. Tada tik paliekate savo telefono numerį ten kur buvot jieskoti darbo, ir jūs galite būti pakviesti dirbti kaip greit bus reikalus. Neapsimoka, buti be telefono patarnavimo. Jis atsieina labai mažai.

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

"DIRVA"—6820 Superior Avenue, ENd. 4486—Atdara vakarais

Dr. Kudirkos Paminklo Atidengimo Išskilmės

Ispudingas Radio Programas per WCLE Pasiekė ir Tolimas Kolonijas

Automobilių Paradas

Desimčiai automobilių, padabinti Lietuvos ir Amerikos vėliavėmis, paskirtu laiku, apie 1:30 val. dienos, nuo Dirvos redakcijos ir Lietuvių salės, motoriklinių policininkų vedami, pasileido į Lietuvių Darželį. Automobiliuose važiuojo nusij garbės svečias Mjr. S. Narušis su ponia, buvo vežami gėlių vainikai, ir paskui lydėjo visa eilė vietos ir kitų miestų Lietuvių automobilių.

Už kelių minučių visi jau buvo Darželyje ir vainikus nešini, iš apatinės dalies laiptais lipę į viršutinę dalį, kur buvo paruošta vieta, aplink Dr. Vinco Kudirkos paminklą, programai vykdyti.

Programas Darželyje

Paminklo atidengimo išskilmių programo svarbioji dalis buvo leidžiama per radio stotį WCLE tarp 2:00 ir 2:30 val. po pietų. Ta stotis girdima plačiai aplink Clevelandą tarp 200 iki 300 mylių — girdima net Kanadoje, taigi kurie Lietuviai apie tai spėjo pirtirti, pasiklausė to programo.

PROGRAMO EIGA

Orą bangomis, kaip didelę retenybę, iš Clevelando aidėjo Lietuvos Himnas, kurį pažinti gavo net ir daugybė svetimtųjų. Šis programas buvo leidžiamas trumpomis bangomis, todėl jei Lietuvių kas nors tuo laiku su trumpų bangų aparatais įsijaukė kitų šalių programų, galėjo šį programą girdėti.

Programas pradėta su Amerikos Himnu, paskui sekė Lietuva Tėvyne Musų, abu himnų griežė Glenville High Giminazijos dujų orkestrai. Orkestrai taipgi akompanavo p-lei Bronėi Rasiulytei, kuri sudainavo dvi Vanagaitės dainas: "Leiskit į Tėvyne" ir "Plaukia Nemunėlis".

Programa vedė K. S. Karpus, Dr. Vinco Kudirkos paminklo statymo komisijos pirmininkas. Jis Angliškai paaiškino radio klausytojams išskilmių tikslą ir vaizdžiai apsakė paminklo atidengimą. Atidengimas atliktas dujų orkestrų griežiant. Tuo laiku prie paminklo priėjo ponia Narušienė, viešnia iš Lietuvos, ja įdėjo jaunus paneles, Prašėvičiūtė ir Miščiakaitė, taipgi savo tautiškose tik ką iš Lietuvos parsišviežusiose kostiumuose Bronė Rasiulytė ir Ona Karpienė. Jas sekė keturi vainikai, jaunų panielių nešami. Ponia Narušienė nutraukė Amerikos vėliavą nuo paminklo. Vainikus sudėjo prie paminklo šiuos išskilmių svarbiausias dalyvius, Mjr. S. Narušis, Karininkų Ramovės atstovas iš Kauno, ir Clevelando burmistras Burton.

Vainikai buvo nuo: Karininkų Ramovės, nuo Dr. Vinco Kudirkos Draugijos, nuo Moterų Klubo ir vietos Lietuvių daktarių.

Išskilmė buvo labai įspudinga ir vaizdinga: puiki Mjr. Narušio uniforma traukė akį visų Lietuvių, kurie pirmą kartą matė aukštą Lietuvos karininkų pilnoje uniformoje. Prie jo, žerejo įvairiaspalviai Lietuviški kostiumai, kuriais buvo papuošusios palydovės ir vainikų nešėjos.

Kuomet paminklas buvo atidengtas, Mjr. Narušis pasakė Angliškai kalba, paminklą padovanodamas Clevelando miestui, per burmistrą Harold H. Burton'ą. Ponas Burton sakė savo kalba, plačiai paliesdamas ir Lietuvių tautos praeitį.

Toliau sekė kalba P. J. Žulio Angliškai, apie Dr. Vinco Kudirką, o paskutinis kalbėjo Lietuvos Konsulas iš Chicago, P. Daužvardis, apie Kudirką, Basanavičių, Maironį ir bendrai. Visos tos kalbos ėjo per radio.

TOLIMESNĖ PROGRAMO EIGA

Sekanti programo dalis jau buvo tik Darželio dalyviams: Mjr. S. Narušis perskaitė Karininkų Ramovės Akta, kuriomis padovanojamas Dr. V. Kudirkos biustas Clevelando Lietuvių Darželiui. Po to iš- (Pabaiga ant 6-to pusl.)

KODEL RADIO PROGRAMAS BUVO ANGLIŠKAI

Daugeliui parupo žinoti kodel radio programo dalis buvo ne Lietuviškai bet Angliškai, nors Lietuvos himnas ir dainos Lietuviškos.

Tokia yra radio stočių tvarka ir komisija turėjo prie to prisitaikyti, arba visai nebūtų buvo radio programo.

WCLE stoties salygos buvo kad visos kalbos būtų Angliškos, tik dainos ir muzika gali būti Lietuviškai.

Lietuviškai galima būtų būtų kalbėti įsigi radio stoties būtų buvęs už pinigų nuomota tam pusvalandžiui. Šis pusvalandis buvo Lietuvių programui duotas pačios radio stoties vedėjų.

Už radio transliaciją šio mūsų programo padėka priklauso WCLE stoties tautinių programų direktoriui ponui Stanley Altschuler.

BANKETAS BUVO SKAITLINGAS

Po išskilmių Darželyje, Lietuvių salėje įvyko banketas pagarbimui Dr. Kudirkos biustą atvežusio Lietuvos svečio Mjr. S. Narušio.

Šiame bankete dalyvavo ponia M. Narušienė, ponas ir ponia Konsulas Daužvardis iš Chicago, ir daugelis svečių iš kitų kolonijų. Su vietiniais banketo dalyviais buvo arti 250 žmonių, kiek tik salėje galėjo tilpti.

Čia atsibuvo įdomus programos. Programa atidarė komisijos narys A. M. Praškevičius pavesdamas toliau p. Karpui. Programas pradėta su Lietuvos Himnu, kurį griežė Jono Apanaičio orkestras kartu su Jonu Brazausku, xylofonistu. Po to Jonas Brazauskas savo instrumentu paskambino keletą muzikos dalykelių, Lietuviškių ir kitų.

Vienas skautas sakė Dr. V. Kudirkos eiles, "Gražu, Gražu, Gražiausia".

Kalbas sakė: Dr. S. T. Tamoliūnas, Dr. Matulaitis, J. J. Bačiūnas, F. Motuzas, P. Pivaronas, ponia Daužvardienė, p. Daužvardis, Lietuvos konsulas, kuris pasakė plačią kalbą, apimdamas Dr. J. Basanavičiaus "Aušra", Dr. Kudirkos "Varpą", "Ukininką", ir tt. Paskiau priedė kalbą apie paminklą statymą Clevelando Lietuvių Darželyje: pirmiausia Basanavičių, paskui Kudirkai, o toliau Maironiu.

Programo vedėjų pranešus kad yra gauta iš Lietuvos puikių Lietuvos kariuomenės albumų, kuriuos išleido Ginkluotoms Krašto Pajėgoms Remti Sąjunga Kaune, ir kas aukos ginklų fondui \$1 ar daugiau tam bus duodama vienas albumas dovanai, — surinkta \$25.

Paskutinė ir įdomiausia kalba buvo tai Mjr. S. Narušio, kuris lengvai suprantama kalba ir gražiais priedimais apsakė apie Lietuvos kariuomenę ir kaip ji gyvena nuo to kaip tik jaunuolis jos patenka, kaip eina į kariuomenę vaikinai, iš nemų gražiai išlydimi ir pasiekę savo reikiamus punktus pasitinkami, ir tt. ir tt. Visi šios kalbos pasitenkinusiai klausė ir būtų dar ilgai, ilgai klausė. Baigdamas, p. majoras kvietė Amerikiečius parvažiuoti Lietuvon, patiems pamatyti naują, laisva Lietuvos gyvenimą, pačią žmonių apsiėjimus, ir taip toliau.

Po p. majoro dar buvo perstatyti svečiai, draugijų atstovai ir tuo banketas baigėsi.

Po programo tęsėsi šokiai iki vėlumai.

Taip baigėsi Dr. Vinco Kudirkos Diena Clevelande — Spalio 2.

• MIESTO TARYBA nesutaria su miesto tramvajų kompanija dėl naujos sutarties. Dėl to miesto valdyba pasiryžo net imtis pirkti paties miesto operuojamus autobusus. Ar tas įvyks dar nežinia.

KALBĖS SPALIŲ 9 MINĖJIME

Pijus J. Žuris

Vilniui Vaduoti Saj. Clevelando skyrius rengia išskilmių paminėjimą Spalių 9-tos — šį sekmadienį, Spalių 9 d., Lietuvių salėje. Apie platų gražų programą aprašoma kitose vietose šiame numeryje.

Žinomas mūsų oratorius P. J. Žuris pasirošęs pasakyti įklausanti kalbą apie Lenkus ir jų grobiškosmą bei ką nes Lietuviai privalome daryti kovojimui su tais amžiniais mūsų tautos priešais.

Vaišės Banketo Darbininkams

Dr. Vinco Kudirkos Draugijos komisija, kuri rūpinosi visu programų Darželyje ir banketu, šiūmi užkvičia banketo šeimininkes, patarnautojas ir skautus pagalbininkus ir visus kurie tą vakarą salėje dirbo, į Lietuvių salę šį sekmadienį, Spalių 9. Visiems tiems bus apmokėta į salę įėjimas ir po programo bus pavašinti komisijos kaštai.

MATYSIT DARŽELIO IŠKILMIŲ FILMAS

Kaip visi Darželio išskilmėse dalyvavę matė, ten buvo daroma visu išskilmių filmos. Tos filmos bus parodytos Lietuvių salėje sekmadienį, Spalių 9 d., Vilniaus užgroboimo programo laiku. Visi atsilankę į salę, matysit viską kas Darželyje dėjos, gražioje filmose.

• COMMUNITY Fund šį rudenį pasiryžo sukelti \$3,450,000 fondą visuomeniškų labdarinių įstaigų palaikymui sekančiais metais.

VAŽIUOJA Į AKRONĄ

Šį šeštadienį į Akroną vyks būrelis Clevelandiečių išpildyti Vilniaus užgroboimo paminėjimo programą. Rengiasi Akronė apsilankyti ir daugiau Clevelandiečių.

Programas bus žinomoje salėje, 772 Raymond st. Prasi-dės apie 6 val. vakare.

VAŽINĖJA. Poni Danielienė du dukterias Juze išvažiuosios iš Lietuvos, lankosi kitose Europos salyse: jos nukeliau į Prancūziją, Šveicariją, ir gal but apsilankys Italijoje.

Tai šitaip reikia pasinaudoti kelione į Lietuvą. Kitos šalys yra greta, reikia ir jas pamatyti.

SVEČIAVOSI. Pereitą savaitę pas savo sūnų ir gimines lankėsi Kazys ir Marė Abrasčinskai, iš Cicero, Ill. Pralaido keletą dienų, apsilankė Lietuvių Darželyje, Dirvos redakcijoje ir kitur.

Per Darželio išskilmes į Clevelandą suvažiuo daug svečių iš arti ir toli: buvo iš New Yorko, Brooklyn, Newarko, Baltimorės, Detroito, Chicago, Pittsburgho, Akrono, Buffalo, Youngstown ir kt. Kadangi visu svečių vardų negalėjome surinkti, jų nei paduoti negalime.

PHONE: ENdicott 4486

Traveling in our Lithuania

BY ANNA KARPUS

By ANNA KARPUS

HERE we are safely at home, after five months, that flew by so fast it seems only last week we were on board the Steamship Britannic, with the full moon in the night sky, and Bernice and me anxiously waiting for the ship to shove off so we could be on our way to Europe, to Lithuania! Now that is all just a memory, a precious one that we will never forget as long as we live. Especially our three-month stay in Lithuania, where we were dined and wined and entertained without end. Where the people, rich and poor, whether they are relative, friends, or strangers, all opened their warm hospitable hearts and homes and invited not only us but all the American brothers and sisters from across the seas to find comfort and pleasure in their dear fatherland.

We traveled Lithuania far and wide, cities, villages, hamlets, kaimas, we used every mode of transportation, swift trains with every convenience, and soft seats, slow trains with no conveniences and hard benches, that swayed and rattled along and actually made us more seasick than the ocean voyage, making us feel that we would never get to our destination; autobuses that traveled over good, new roads of gravel and cement, and plain dirt roads full of ruts, and bumps of every size and description when at times we felt we would tip over at any moment, and the dust on these roads nearly choked us many times. Then too we traveled the river steamers, that gently and smoothly ploughed upstream and downstream.

The trains, busses and steamers were usually filled with natives of every description, carrying boxes, baggage, bags, sacks, and bundles that might contain anything from food to furniture.

We were met at stations by our friends or relatives with a horse and wagon, I guess there are very few farmers who do not own a horse, and the wagons are always home-made. These wagons are interesting, and picturesque as they roll along the roads with farm products on week days to market and on Sundays to church, carrying one to seven occupants dressed in their Sunday best, and then when company comes this same little wagon is used. In this case comfort is not considered, for it has no springs, except for a few handfuls of hay straw mat on the seat; as you roll along every pebble and bump on the road is felt, in fact you feel as if you are on a vibration machine the kind used by chiropractors, to massage the spine. Sometimes you are just shaken gently, sometimes very roughly until you are glad to get out on steady ground. All in all even this is better than walking several miles to the kaimas or little farm house.

We slept in beds of all kinds. In the cities where there were hotels and homes of city folks we had all the comforts of home. Their beds contained springs and cotton mattresses, with soft down pillows and comforters, it was very soft and restful; out in the country, we had to sleep on home-made beds of hard boards with just a tough mattress of straw between our soft bodies and the boards; some beds were so narrow we could hardly turn over without rolling off, in some places we had to sleep together on a bed that was just wide enough for one; we slept right in the hay in barns, even this was better than those narrow hard beds. Sometimes the beds were piled high with "patalas" or feather ticks, these were soft and not bad, always there were plenty of big square soft pillows, three and four on a bed. Bernice complained, saying she just could not sleep sitting up. However our hostesses would not hear of us removing one or two, "How could we sleep on a flat surface", they would say, I would wink at Bernice and just as soon as we were left by ourselves, off went the pillows to some bedless corner of the room on a table or bench, and we would settle ourselves for a comfortable night. This did not bother us for we knew these dear people gave us the best they had; their hearts of gold, hospitality, and sincerity compensated for such a minor detail as a soft bed which they did not possess.

FOOD! We were given so much food, at times we felt that it was coming out of our eyes and ears. All summer we had that stuffed us feeling that we wished we would never see another morsel of food. We ate everything from raw bacon and "skilandis" to delicious heavenly torts and puddings. We had all sorts of imported and native wines, whiskies, liquors, tea, coffee, cocoa, sodas, seltzer, home brews, milk, everything under the sun. I missed one important item in our diet — God's gift to man, "water", plain "water". We would ask for a glass of water. "Water!" was repeated with a blank look. "Would you like seltzer water or soda water?" Perhaps a glass of beer, or some of our famous mineral water, "Vytautas" or "Birute". "No, thank you, we would like just plain everyday water to drink". "Who ever heard of drinking water, we only use water to wash with, besides we couldn't think of serving our company water to drink when there are better things to drink".

So, beg and plead as we may, no water for us, we were given everything and anything with a flavor other than water. Hotels

and restaurants alike never serve water with meals. In the country there is no coffee or else it's terrible, they make it by roasting grains of wheat or some such concoction. When we could not get real tea we drank home-made tea, made of dried strawberry leaves and caraway seeds, or hot water, flavored with jams of many kinds of berries. Everyone always has jams.

Living in Lithuania especially in the country, we hoped to share their native foods and enjoy the foods that our parents speak about, but not so with these kind and generous people, they strove so hard to please us, to entertain and treat that they outdid themselves by buying fresh meats from town, and chicken was there all the time. They were so anxious to keep us living on the standard that they imagined we were accustomed to.

For weeks we lived without a decent bath, no warm water, no tubs, our only hope was a nearby stream or lake into which we would plunge with great joy, refreshing our bodies, after traveling over hot, dusty roads. This was especially delightful for we never used any bathing suits, and the sensation of soft cool water on hot, tired bodies can be appreciated only by those who have experienced this.

In Palanga, Lithuania's favorite seaside summer resort, and Kaunas too, living was grand, we had all the conveniences of home and the city that we are used to, but here the entertaining and visiting and going from place to place was so swift and steady, and extremely strenuous, we lived for weeks with just a few hours sleep a night and many nights entirely without sleep. We were so anxious to take advantage of every opportunity, of seeing and being everywhere that many times we wished the day was twice as long, or we could divide ourselves in two and be two places at the same time.

The first few weeks we spent in Kaunas, we were entertained in private homes and by personal acquaintances and friends in various hotels and restaurants. The height of the season was reached the last two weeks in July, during the First National Lithuanian Olympics, when practically all of the visitors from abroad came to Kaunas for this memorable event. Kaunas was simply packed. There were not only visitors from abroad but from every corner of Lithuania, from every province, girls in their bright colored national costumes added color to the holiday spirit and festivities.

This is when several grand balls were held at the "Karinku Ramovė" to honor the visiting Sportsmen, the Pirmyn Chorus and American guests. The students who took the special D.U.L.R. course on Lithuania were entertained with a dinner and dance at the Metropolitan by this organization. The Seimas also entertained the Americans and visitors with a dinner and dance at "Pažangos Rumosė". All of these affairs started at the usual hour but dawn meant nothing for they ended long after most of the citizens of Kaunas had begun their daily labor.

(Continued)

COLLINWOOD NOOZE

By THE LADY BUG

So, you all thought I was lost, eh he, I fooled ya all. I happened to be one of the many who witnessed the dedication of Dr. V. Kudirkos bust, last Sunday. It was one of the most impressive things I have ever witnessed.

Had the honor of meeting one of my colleagues, Joe Derin of Youngstown. The young man with practically an answer for everything. He should visit Cleveland more often.

I asked one of the young gentlemen present where his Lithuanian spirit was. His curt reply was "In a bottle." Dear, dear, this B.S.J. age. (Before soda jerker).

As usual our faithful Akronites were present. A jolly group of people if I may say so. Connie Kubilius was on the "missing list". Wonder if a she could have been the trouble!

Noticed Al Kreuger there. This young man is recuperating from serious injuries, received in a recent automobile accident, approximately two months ago. Here's hoping he'll feel fine and dandy real soon.

Met one of our younger Lithuanian girls with a beautiful voice — Miss Florence Alekna. Perhaps in some future day we'll hear her in the Metropolitan Opera.

ABOUT TOWN

Looks as though married life is agreeing with Mr. and Mrs. John Suzulis. Glad to see this happy couple getting along so beautifully.

Two fellows executing the saying "you've got to be a football hero to get along with the beautiful girls" are Dan and Al Derus, here we are wishing you fellows a lot of luck.

Before I close I wish to say, you have no doubt heard the saying, "Better late at a date than early at the party gates." I haven't met a fellow yet who needed to worry about this particular one.

Be back soon.

SHUFFLE OFF TO AKRON

ROSE LUCAS

There's talk about town regarding Akron's inaugural Concert and Dance. The talk has it that 'tis going to be quite an affair, with a good size group planning to attend.

The date as previously stated is Saturday, October 8th at the Raymond St. Hall. Let's give the rubertowners a big boost and send down a couple of brigades, not only from Cleveland but from Youngstown, Alliance, Ravenna, etc.

Rose Lucas, aspiring young singer from Cleveland, the Luizas' the Karpus, etc. are some of the guest artists and speakers to participate in this gala affair.

RAYMOND ST. HALL — Saturday, Oct. 8th — commencing at 6:00 P.M. till ??? — Admission too low to publish.

DEDICATORY WORDS OF MJR. S. NARUŠIS

This speech was made by Mjr. Narušis at the Cultural Garden Dedication ceremonies on Sunday, October 2nd, 1938.

Mr. Chairman, Honorable Mayor, Members of the Committee, Ladies and Gentlemen:

I am greatly honored to take a part in the great dedication of the grand monument erected for the noble purpose of immortalizing the identity and character of the cosmopolitan population of your great and beautiful city of Cleveland.

The Lithuanian Nation this year is fortunate in being able to commemorate the twentieth anniversary of liberated and Independent Lithuania. On this momentous historical occasion the Lithuanian army desired to express its gratitude and respects to the Government and people of the United States for their assistance and moral weight rendered to Lithuania in its hard struggle for freedom and independence, and to express an equal gratitude to the American Lithuanians for their great labors and sacrifices for the great cause of their fatherland. To do this it was deemed most proper and appropriate to present the replica of one of the greatest patriots of Lithuania's, Doctor Vincas Kudirka, the great author and composer of the Lithuanian National Anthem "Lietuva Tėvyne Musų".

On my shoulders fell the burden and honor to bring here and present to you, this modest but symbolic token of our love and esteem. It is therefore, my great honor and pleasure, Mr. Mayor, to express to you and to the people of your city and country, our sincere and profound thanks. Particularly, in this case, for the eminent recognition and great help in providing this outstanding site in this beautiful park of yours and commendable assistance given in building this symbolic Cultural Garden.

Will you please, do me the great honor of accepting this, our humble gift. May this symbolic token develop a greater friendship among our people, may it inspire in my dear Lithuanians greater devotion to their duties as citizens and residents of your city, state and country. Finally may it inspire in them a greater love and respect to the land of their ancestors, with its many and numerous traditions, sacrifices and commendable traits. I thank you.

AKINIAI

galima gauti pas

D-RĄ MATULAITI (Lait)

1155 East 79th St.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS

Pamokos pradiniam pramokti kalbėti, skaityti ir rašyti Angliškai. Taipgi aukštesnės Angliškos pamokos. Privatiskas mokymas.

FRANCES ZVERINA

310 Citizens Bldg. CH. 4050

Už \$3 metuose pralinksminsit visą kaimą — išrašykite Dirvą saviškiams į Lietuvą.

IF YOU'D REMEMBER...

By K. J. M.

SUNDAY, OCT. 2nd ... to the majority of people it was only a beautiful Autumnal day. Not so to the Lithuanian citizenry of local Clevelanders. Sunday, was their day. One of the too few days that American-Lithuanians make the society and social columns of the daily newspapers. A day that they can and would like to shout to the whole world ... "I'm a Lithuanian."

Personally I was not in the parade, neither was I an active participant in the exercises during the dedication, I was just an onlooker. Being in the vicinity of Rockefeller Park, where the Cultural Gardens are located, about half an hour before activities began I stood in front of a nearby Catholic Irish Church, to wait for the parade. Just as the hundreds of people streamed down the steps after having attended the last Mass, the police sirens screamed their warning of impending danger or right-of-way.

This entire mass of people were stopped, some from curiosity, others because of necessity — it was the Lithuanian parade! Pretty yellow, green and red flags were decorating the many cars the drivers of the cars sat behind the wheels with a more stiffened attitude — people were looking at them, speeding motorcycle police were escorting them, they had the right to crash signal lights and hold back this streaming mass of another element.

To my left one of the worshippers inquired from his companion — "what this all about, a Jewish funeral, or something?" His better informed accomplice replied, "Oh no, the Lithuanians are having some kind of a dedication in their garden, didn't you read about it in the papers?" "Oh, that's it, isn't it? Gee, those people certainly have a beautiful piece of architecture up on that hill over there, haven't they?"

So then the Glenville High School Band opened the ceremonies with the "Star Spangled Banner". All men present took off their hats and men and women alike stood up. It was a formality. When the musicians followed this with "Lietuva Tėvyne Musų," it was something more than a formality to stand very erect. Here was an entire band playing their National Anthem to all people present and even over the airwaves.

As activities and exercises progressed, when a shrill note of a native song was hit, or the gentle, broken-English voice of the Major of the Lithuanian army's voice struck a certain note of gratitude one had to look around him to see the biting of lips and tears in the older folks eyes. Not tears of sadness, but tears of joy and pride, just like a son leaving for college, or a daughter marrying the object of her and her parents affections.

Outside of the public demonstration, beside the fact that anyone was trying to show off to other nationalities, it is my contention that affairs such as this remelt the older Lithuanians into one again, it's another reassurance that non-Lithuanians are not looking down on them as foreigners, but paying public tribute to them and great men of their land. Too, it brings about a closer harmony to the American-born children, teaching them that something more than just farmers are raised in the land of their ancestry.

Summing up the events of the day we can best express our feelings in the words of Dr. Vinco Kudirka, the man who was being honored ... "LIETUVA TĖVYNĖ MŪSŲ" — "HAIL LITHUANIA TRIUMPHANT!"

LITHUANIAN A. C. NEWS

The Lithuanian A. C. Bowling League opened its season last Sunday afternoon. There were lots of low scores, high scores, groans and laughs. It brought a big body of young men together for a few hours of fun and it will be the same for 30 more weeks. Stanley Halabura rolled the high total of the afternoon with a series of 567 while Ralph Wise took the one game honors by walloping a 207 as they did not open last Sunday. Most of the women had parts in the big Cultural Garden affair and to bowl report at Coventry Alleys at Coventry and Lancashire Rds., at about 1:15 p.m., Sunday.

Well, basketball practice opened at St. Clair Bathhouse last Wednesday evening. A big turnout of players appeared to knock a few kinks out of their systems after a long lay-off. There were plenty of blisters and groans after the practice was over. From now on practice begins in earnest as there is only a month left before the Inter-Lodge season opens. Every candidate for the teams should report Wednesday at St. Clair Bathhouse at 7 o'clock.

Once again, we remind you of the big Victory Dance coming Saturday, Nov. 5th, at the Lithuanian Hall in honor of the National Softball Champs. Everyone attending should have a good time. Music will be furnished by the Swing Sextet, a great orchestra. Price is 30c. Tickets are now on sale. See any club member for them. More about this next week.